

Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder

Förkortningar	3
Sammanfattning	5
Författningsförslag	7
1 Inledning	11
1.1 Gruppens uppgift	11
1.2 Utgångspunkter för gruppens arbete	11
1.3 Terminologiska frågor	13
2 Problemanalys	15
2.1 Inledning	15
2.2 Identifierade förfaranden	16
2.2.1 Utländskt moderbolag	16
2.2.2 Svenskt moderbolag	18
2.2.3 Externa förvärv	20
2.3 Analys	21
2.4 Slutsatser	23
3 Gällande svensk rätt	25
3.1 Inledning	25
3.2 Lagstiftning	25
3.3 Rättspraxis	26
3.4 Slutsatser	27
4 Behandlingen av ränteintäkter och ränteutgifter i några andra länder	29
4.1 Inledning	29
4.2 Allmänt	29
4.3 Danmark	30
4.3.1 Allmänt	30
4.3.2 Källskatt på räntebetalningar	30
4.3.3 Underkapitaliseringsregler	31
4.3.4 CFC	31
4.3.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar	31
4.3.6 Övrigt	32
4.4 Frankrike	34
4.4.1 Allmänt	34
4.4.2 Källskatt på räntebetalningar	34
4.4.3 Underkapitaliseringsregler	34
4.4.4 CFC	35
4.4.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar	35
4.5 Nederländerna	35
4.5.1 Allmänt	35
4.5.2 Källskatt på räntebetalningar	36
4.5.3 Underkapitaliseringsregler	36

4.5.4	CFC.....	36
4.5.5	Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar.....	36
4.5.6	Övrigt.....	38
4.6	Storbritannien	39
4.6.1	Allmänt	39
4.6.2	Källskatt på räntebetalningar.....	39
4.6.3	Underkapitaliseringsregler	39
4.6.4	CFC.....	40
4.6.5	Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar	40
4.7	Tyskland.....	40
4.7.1	Allmänt	40
4.7.2	Källskatt på räntebetalningar.....	41
4.7.3	Underkapitaliseringsregler	41
4.7.4	CFC.....	41
4.7.5	Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar	42
4.7.6	Övrigt.....	42
5	Möjliga lagändringar	45
5.1	Inledning	45
5.2	CFC-regler.....	45
5.3	Källskatt på räntebetalningar	45
5.4	Underkapitaliseringsregler	46
5.5	EBIT-regel	46
5.6	Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar	47
5.6.1	Inledning	47
5.6.2	Grundläggande överväganden.....	47
5.6.3	Den närmare regelutformningen	50
5.7	Räntebox och andra incitamentsregler	53
5.8	Slutsatser och förslag.....	54
6	Konsekvensanalyser.....	57
6.1	Konsekvenser för de offentliga finanserna	57
6.2	Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna	57
6.3	Konsekvenser för företagen	58
7	Författningskommentar	59
	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	59

Förkortningar

ABL	Aktiebolagslagen (1975:1385)
bet.	betänkande
dir.	direktiv
dnr	diarienummer
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EG	Europeiska gemenskaperna
EU	Europeiska unionen
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
KL	Kommunalskattelagen (1928:370)
mdkr	miljarder
not.	notis
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
prop.	proposition
ref.	referat
RR	Regeringsrätten
rskr.	riksdagens skrivelse
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFS	Svensk författningssamling
SIL	Lag (1947:576) om statlig inkomstskatt
skr.	skrivelse
SkU	Skatteutskottet
SN	Skattenytt
SOU	Statens offentliga utredningar

Sammanfattning

1. Skatteverket har identifierat ett antal koncerninterna skatteplaneringsförfaranden vilkas grundläggande komponenter är att ränteavdrag görs i Sverige medan motsvarande ränteintäkt beskattas lågt eller inte alls. Kombinationen med skattefria kapitalvinster vid avyttring av näringsbetingade andelar (eller motsvarande andelar enligt den utländska rättsordning som varit aktuell) och en obegränsad avdragsrätt för räntebetalningar är de faktorer som främst driver fram ifrågavarande typ av skatteplanering. Den ökade internationaliseringen och den lätthet med vilken bolagsetableringar och andra gränsöverskridande transaktioner görs är andra faktorer av vikt.

2. Förfarandena medför att det svenska skatteunderlaget reduceras med betydande belopp, uppskattningsvis med minst 25 mdkr årligen, vilket motsvarar ($28 \% \times 25 \text{ mdkr} =$) 7 mdkr i skatt. Skatteverket har gjort den bedömningen att aktuella förfaranden vidtagits uteslutande eller så gott som uteslutande av skatteplaneringsskäl och inte alls eller bara högst marginellt motiverats av företagsekonomiska överväganden. Skatteverket har därför genom att åberopa lagen (1995:575) mot skatteflykt försökt att förhindra att ränteavdrag medges i aktuella fall. Utvecklingen i rättspraxis har dock varit sådan att avdrag för räntebetalningar i dessa fall inte har kunnat vägras med stöd av lagen mot skatteflykt.

3. Genom den uppmärksamhet frågan fått och att det numera är klarlagt att avdrag för aktuella räntebetalningar inte kan vägras med stöd av lagen mot skatteflykt bedömer Skatteverket att denna typ av skatteplanering kommer att öka med följd att det svenska skatteunderlaget reduceras ytterligare. En del förfaranden kan kanske underkännas på någon annan grund, särskilt om nya förfaranden prövas, men riktningen på utvecklingen är förmodligen klar.

4. Skatteverket har därför ansett att det är motiverat att analysera om denna typ av förfaranden på ett lämpligt sätt kan motverkas genom ändrad lagstiftning och även föreslå sådan lagstiftning. Flera länder i vårt närområde har också nyligen infört eller har redan sedan tidigare regler av sådant slag.

5. De lagförslag som lämnas i denna promemoria har utarbetats av en grupp inom Skatteverket.

6. I promemorian föreslås att en reglering införs som innebär att ränteutgifter m.m. på grund av skulder till en juridisk person inom samma intressegemenskap under vissa förutsättningar inte får dras av. Reglerna omfattar skulder som uppkommit i samband med vissa angivna transaktioner, bl.a. koncerninterna förvärv av näringsbetingade andelar.

För att säkerställa att bestämmelserna inte kringgås föreslås ett antal bestämmelser.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på avdrag för ränteutgifter och andra utgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)
dels att 24 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det närmast före 24 kap. 10 a § ska införas en ny rubrik av följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 24 kap. 10 a – 10 b §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.
1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5-10 §§,

- begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder i 10 a–10 b §§

- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12-22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37-39 §§.

Begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder

10 a §

Företag ska vid tillämpning av 10 b § anses vara i intressegemenskap med varandra om

1. företagen är moderbolag och dotterbolag eller står under i huvudsak gemensam ledning, eller

2. ett av företagen direkt eller indirekt genom ägarandel

¹ Senaste lydelsen 2006:1422.

eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande i ett eller flera andra företag.

Med företag avses i första stycket och i 10 b § juridiska personer och svenska handelsbolag.

10 b §

Ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som ingår i en intressegemenskap får inte dra av ränteutgifter eller andra utgifter avseende skulder till ett företag i intressegemenskapen till den del skulden har

1. samband med ett förvärv av en delägarrätt eller en fordringsrätt, och oavsett om tillgången är en lagertillgång eller inte, från ett företag som ingår i intressegemenskapen,

2. medfört att aktiebolaget eller den ekonomiska föreningen har kunnat lämna utdelning till ett företag i intressegemenskapen, eller

3. medfört att kapitaltillskott har kunnat lämnas till ett företag i intressegemenskapen till den del tillskottet, direkt eller indirekt, har använts för sådana förvärv som avses i första punkten eller för utlåning till ett företag i intressegemenskapen.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också på en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget, eller på ett företag i intressegemenskap med det förstnämnda företaget.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också på en skuld till ett företag i

intressegemenskapen, om denna skuld har ersatt en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, i de fall avdragsrätten för ränteutgifter m.m. skulle ha begränsats enligt första stycket, om sistnämnda skuld i stället hade varit till ett företag i intressegemenskapen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på avdrag för ränteutgifter och andra utgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008.

1 Inledning

1.1 Gruppens uppgift

1. Skatteverket har identifierat ett antal koncerninterna skatteplaneringsförfaranden vilkas grundläggande komponenter är att ränteavdrag görs i Sverige medan motsvarande ränteintäkt beskattas lågt eller inte alls. I de fall som identifierats har också en viktig komponent varit att kapitalvinst på näringsbetingade andelar är skattefri. Förfarandena medför att det svenska skatteunderlaget reduceras med betydande belopp, uppskattningsvis med minst 25 mdkr årligen, vilket motsvarar (28 % x 25 mdkr =) 7 mdkr i skatt. Skatteverket har gjort den bedömningen att aktuella förfaranden vidtagits uteslutande eller så gott som uteslutande av skatteplaneringsskäl och inte, annat än högst marginellt, motiverats av företagsekonomiska överväganden därutöver. Skatteverket har därför genom att åberopa lagen (1995:575) mot skatteflykt försökt att förhindra att ränteavdrag medges i aktuella fall. Utvecklingen i rättspraxis har dock varit sådan att avdrag för räntebetalningar i dessa fall inte har kunnat vägras med stöd av lagen mot skatteflykt, se vidare kapitel 3.²

2. Genom den uppmärksamhet frågan fått och att det numera är klarlagt att avdrag för aktuella räntebetalningar inte kan vägras med stöd av lagen mot skatteflykt bedömer Skatteverket att denna typ av skatteplanering kommer att öka med följd att det svenska skatteunderlaget reduceras ytterligare. En del förfaranden kan kanske underkännas på någon annan grund, särskilt om nya förfaranden prövas, men riktningen på utvecklingen är förmodligen klar.

3. Skatteverket har därför ansett att det är motiverat att analysera om denna typ av förfaranden på ett lämpligt sätt kan motverkas genom ändrad lagstiftning och även föreslå sådan lagstiftning. Flera länder i vårt närområde har också nyligen infört eller har redan sedan tidigare regler av sådant slag.

4. De lagförslag som lämnas i denna promemoria har utarbetats av en grupp inom Skatteverket.³

1.2 Utgångspunkter för gruppens arbete

1. Det har inte varit gruppens uppgift att generellt överväga förändringar av strukturen på regelsystemet för avdrag för räntor utan endast att analysera och föreslå förändringar som innebär att vissa former av skatteplanering på ett lämpligt sätt motverkas.

2. Även med detta begränsade perspektiv gäller det att överväga hur olika regler samverkar i det omfattande och komplicerade regelsystem som gäller för bolagsbeskattningen.

---

² Identifierade förfaranden och beloppet 25 mdkr grundar sig i huvudsak på uppgifter från ett antal påbörjade revisioner, som sedermera på grund av utvecklingen i rättspraxis i huvudsak har lagts ned.

³ Gruppen har bestått av Per Danielsson, Kaj Rask och Börje Noring.

Gruppen har strävat efter att lämnade förslag så långt möjligt ska innebära en neutral och konsekvent beskattning. Skatteregler är neutrala om de inte påverkar valet mellan möjliga handlingsalternativ. För regelutformningen innebär det att likartade alternativ bör beskattas på ett likartat sätt. I konkreta situationer är detta inte alltid lätt. Det är ofta svårt att tekniskt och praktiskt åstadkomma den likartade beskattningen. Till detta kommer att närliggande alternativ sällan är helt lika utan skillnader finns i större eller mindre grad.

Gruppen anser att trots problemen så är neutralitetsbedömningar centrala och viktiga utgångspunkter för gruppens ställningstaganden.

Möjligheten och vikten av att uppnå neutralitet i praktiken får vägas mot andra effekter och syften. Särskilt praktiska aspekter kan ibland motivera att mer schablonmässiga regler föreslås. Dessa kan i teorin förefalla mindre neutrala men kan i praktiken vara mer neutrala.

3. En annan viktig utgångspunkt är att samhällsekonomiskt sett bör det råda konkurrensneutralitet mellan de olika företagsaktörerna. Denna neutralitet bör gälla mellan svenskägda och utlandsägda företag och mellan företag som använder sig av avancerad skatteplanering och sådana som av olika skäl inte använder sig av sådant.

4. En viktig gränsdragning för gruppen har varit att avdragsrätten för ränta om möjligt bara ska föreslås begränsas för sådana lån som inte fyller något egentligt finansieringsbehov. Gruppens utgångspunkt har varit att lånet ska fylla ett finansieringsbehov även sett på koncernnivå. En sådan gränsdragning är naturligtvis svår att upprätthålla och det lämpliga i en sådan gränsdragning kan även ifrågasättas. Gruppens uppgift har dock inte omfattat att ta ställning till avdragsrätten för räntor på lån som även på koncernnivån fyller ett finansieringsbehov.

5. Kännetecknande för den typ av transaktioner som gruppen haft att ta ställning till är att de argumentationsvis kan hävdas vara vanliga företagsekonomiska transaktioner och omstruktureringar. Om och när så är fallet kan vara svårt att få full klarhet i. De transaktioner och omstruktureringar som vidtas bör främst vara dikterade av företagsekonomiska skäl (andra än skatteeffekterna) och inte främst av skatteskal. Den svenska lagstiftningen har under i vart fall flera årtionden haft som utgångspunkt att företagsekonomiskt motiverade omstruktureringar inte ska hindras av beskattning. Minimering av skatteproblem vid omstrukturering av näringsverksamhet ökar neutraliteten i skattesystemet. Samtidigt ska omotiverade skatteförmåner inte uppkomma. Gruppen har haft som ambition att lämnade förslag så långt som möjligt ska balansera dessa olika intressen.

6. Gruppen anser att det är väsentligt att inkomster som uppkommit inom ramen för svensk skattskyldighet också ska bli föremål för svensk beskattning. De omständigheter som redovisas i kapitel 2 visar att de internationella skatteförhållandena är sådana att det finns ett antal olika sätt att planera bort beskattningen av ränteintäkten. Enligt gruppens bedömning är det denna möjlighet som driver fram den typ av transaktioner och omstruktureringar som redovisas i nämnda kapitel. Utan denna möjlighet skulle denna typ av transaktioner och omstrukturering enligt gruppens bedömning inte alls

genomföras. Att denna möjlighet finns är därmed en viktig utgångspunkt för gruppens överväganden.

7. Vid gruppens arbete bör även övervägas i vilken utsträckning lämnade förslag kan innebära ändrade beteenden från företagets sida till nackdel för svensk skattebas ur ett mer dynamiskt perspektiv. Förslagen får inte generellt leda till att viljan från svenska och utländska aktörer att investera i Sverige minskar och inte heller att svenska företags vilja att investera i utlandet minskar.

8. Vid gränsöverskridande transaktioner inom EU/EES innebär regler som leder till mer betungande beskattning vid gränsöverskridande transaktioner än vid motsvarande inhemska transaktioner att reglerna normalt strider mot EG-fördragets restriktions- och diskrimineringsförbud och motsvarande artiklar i EES-avtalet. Den närmare uttolkningen av EG-fördragets principer svarar EG-domstolen för. Vid gruppens överväganden är det av vikt att konsekvenserna av EG-domstolens rättstillämpning beaktas.

1.3 Terminologiska frågor

1. I denna promemoria används begreppen *hybridföretag* och *hybridinstrument*. Någon enhetlig definition av dessa begrepp torde inte finnas. I promemorian används begreppen inte för att beskriva någon specifik företeelse utan mer som samlingsbegrepp.

2. Med *hybridföretag* menas att ett företag, t.ex. ett svenskt aktiebolag, skattemässigt behandlas som ett sådant i Sverige (skattesubjekt) medan det skattemässigt behandlas som en annan typ av företag i ett annat land, t.ex. som ett transparent företag eller som en del av ägarföretaget (dvs. inte som ett eget skattesubjekt).

3. Med ett *hybridinstrument* menas att instrumentet behandlas på ett visst sätt i Sverige, t.ex. som ett lån, medan det behandlas på annat sätt i ett annat land, t.ex. som eget kapital.

2 Problemanalys

2.1 Inledning

1. De skatteplaneringsförfaranden som nämns i första kapitlet har alla följande gemensamma kriterier:

A. Skatteförmånen uppstår genom att ränteavdrag görs i Sverige (företrädesvis av ett svenskt aktiebolag, men även avdrag i en svensk filial till ett utländskt bolag förekommer) medan motsvarande koncerninterna ränteinkomst inte beskattas i Sverige. Oftast beskattas ränteinkomsten inte alls eller mycket lågt.

B. Olika förfaranden och regler används för att räntemottagaren inte ska beskattas för räntan eller beskattas så lågt som möjligt.

C. Den räntebärande fordringen/skulden uppkommer genom interna transaktioner, såsom ett koncerninternt aktieförvärv där säljaren erhåller en räntebärande revers som ersättning.

D. Säljaren beskattas inte för någon försäljningsvinst.

2. Den svenska rättsliga miljö som denna skatteplaneringsverksamhet har att verka inom och som utgör en förutsättning för framgång har som främsta inslag den obegränsade avdragsrätten för ränta. En viktig förutsättning är även att kapitalvinster på näringsbetingade andelar är skattefria och möjligheten att inom en koncern överföra tillgångar för underpris utan uttagsbeskattning. Även möjligheten att erhålla skattefri utdelning på näringsbetingade andelar har betydelse. Möjligheten att skapa obegränsat antal bolag och bolagsled inom en koncern och därigenom kunna växla mellan tillskott och lån, lämna koncernbidrag, etc. är en viktig förutsättning.

En ytterligare viktig förutsättning är att lagstiftningen i vissa utländska jurisdiktioner har ett sådant innehåll att intäkter motsvarande ränteavdraget i Sverige kan undgå beskattning eller beskattas lågt.

3. Kombinationen med skattefria kapitalvinster vid avyttring av näringsbetingade andelar och en obegränsad avdragsrätt för räntebetalningar är således de faktorer som främst driver fram ifrågavarande typ av skatteplanering. Den ökade internationaliseringen och den lätthet med vilken bolagsetableringar och andra gränsöverskridande transaktioner görs är andra faktorer av vikt. Nederländerna har sedan lång tid haft regler som möjliggjort avyttringar av dotterbolag etc. utan kapitalvinstbeskattning. Som redogörs för i kapitel 4 införde Nederländerna redan under 1997 regler som förhindrar ränteavdrag i de mest utstuderade fallen. Nu följer flera länder efter, såsom Storbritannien, Tyskland och Danmark.

4. Den svenska lagstiftningen har under i vart fall flera årtionden haft som utgångspunkt att företagsekonomiskt motiverade omstruktureringar inte ska hindras av beskattning och att företagen ska kunna organisera sig i flera bolag utan att drabbas av merbeskattning. Liknande överväganden ligger till grund

för att överlåtelser av näringsbetingade andelar inte ska medföra någon kapitalvinstbeskattning. Minimering av skatteproblem vid omstrukturering etc. av näringsverksamhet ökar neutraliteten i skattesystemet. Samtidigt ska omotiverade skatteförmåner inte uppkomma.

5. Det problem som identifierats gäller som tidigare sagts främst att ränteavdrag kan erhållas i en näringsverksamhet som är föremål för normal svensk beskattning medan motsvarande ränteintäkt bara blir föremål för en mycket låg beskattning eller ingen beskattning alls. Så kan vara fallet i en helt normal affärsrelation där räntebetalningen utgör en normal utgift för intäkternas förvärvande och den låga beskattningen av ränteintäkten kan följa av normalt tillämpliga skattebestämmelser. Förhållandet kan dock även planeras fram och den intressegemenskap som planerar och vidtar transaktionerna uppnår därvid inget eller endast ett försumbart affärsmässigt mervärde vid sidan om skatteeffekterna. Denna bristande reciprocitet mellan behandlingen av räntan hos utbetalaren respektive mottagaren av räntan kan planeras fram främst inom internationella bolagskoncerner, men även inom rent inhemska koncerner/intressegemenskaper där ägaren är ett skattebefriat subjekt, t.ex. en kommun. Även i de fall ägaren är ett investmentföretag kan motsvarande effekt planeras fram, se RÅ 2007 ref. 85, som behandlas i kapitel 3.

6. I följande avsnitt redogörs för några av de förfaranden inom internationella bolagskoncerner som har identifierats⁴. Redogörelsen delas upp på fall med utländska respektive svenska moderbolag (avsnitt 2.2.1 respektive 2.2.2). Härfter tas de fall som inte är interna upp (avsnitt 2.2.3). Varefter situationen analyseras och vissa slutsatser dras (avsnitt 2.3 respektive 2.4).

2.2 Identifierade förfaranden

2.2.1 Utländskt moderbolag

1. Följande typfall är ett högst schematiskt och förenklat exempel på ett skatteplaneringsförfarande som visar på de grundläggande principerna.

En koncern med ett utländskt moderbolag, U, äger direkt eller indirekt ett svenskt rörelsedrivande bolag, S. Koncernen eftersträvar att minska beskattningen av resultatet i det rörelsedrivande svenska bolaget. Därför vill koncernen överföra en del av resultatet från S till ett annat koncernföretag, A, (som inte driver verksamhet i Sverige) hemmahörande i ett annat land som har lägre beskattning.

Koncernbidrag kan inte lämnas med avdragsrätt enligt 35 kap. IL, eftersom ett villkor för sådan avdragsrätt är att mottagaren av bidraget beskattas för det i Sverige. Resultatet kan inte heller reduceras genom att tillgångar överförs eller tjänster utförs för underpris mellan S och A, eftersom resultatet kan korrigeras med stöd av den s.k. korrigeringsregeln i 14 kap. 19 § IL.

---

⁴ Såvitt avser fall med kommunägda koncerner och koncerner med svenska investmentföretag som moderbolag, se kapitel 3 om gällande rätt.

Eftersom varken koncernbidrag eller felaktig prissättning kan användas för att reducera resultatet i S till förmån för A vidtas i stället följande transaktioner:

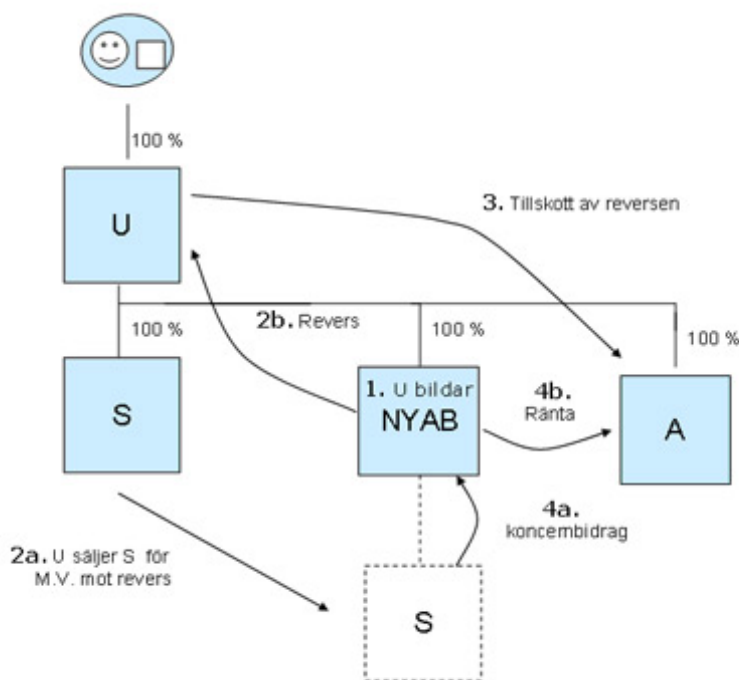
A/ U bildar ett nytt svenskt AB, NYAB.

B/ U överlåter S till NYAB för S:s marknadsvärde. Som ersättning erhåller U en revers från NYAB. Räntan på reversen och övriga villkor är marknadsmässiga.

C/ U lämnar reversen som kapitaltillskott till A.

D/ Räntebetalningen från NYAB till A finansieras med avdragsgilla koncernbidrag från S till NYAB.

Punkterna A-D ovan beskrivs i nedanstående bild:

Att koncernbidrag lämnas från S till NYAB är inte en nödvändig förutsättning, eftersom S kan fusioneras med NYAB och då finns både rörelsen och skulden inom samma bolag.

För att det beskrivna förfarandet ska bli lönsamt för koncernen fordras det att det land U är hemmahörande i inte har regler som motverkar värdet av förfarandet, t.ex. effektiva CFC-regler, eller att det land som A är hemmahörande i inte har för hög beskattning av räntan. I ett av de identifierade fallen var U hemmahörande i Schweiz och A i Nederländska Antillerna. Schweiz saknar CFC-regler och räntan i Nederländska Antillerna beskattades enligt uppgift inte i det fallet.

2. Vilka länder som de inblandade bolagen kan finnas i och i vilken omfattning planeringen med framgång kan ske är ytterst svårt att ha en säker uppfattning om. Eftersom det rör sig om utlandsägda koncerner är det även ytterst svårt att utreda hur de verkliga koncernstrukturerna ser ut, hur ränteströmmarna går och att rätt förstå hur olika lagregler i respektive land samverkar.

3. Flera av de planeringsförfaranden som redovisas i nästa avsnitt kan användas även av koncerner med utländska moderbolag om lagstiftningen i respektive länder inte lägger hinder i vägen.⁵

2.2.2 Svenskt moderbolag

1. När moderbolaget är svenskt krävs för att få en tillfredsställande skatteeffekt bl.a. att resultatet av ränteintäkterna inte blir föremål för CFC-beskattning.

Under de senaste åren har, vad Skatteverket erfarit, flera skatteplaneringsupplägg förekommit som uppfyller detta krav. Det har framkommit att vissa rådgivningsbyråer är mycket aktiva med att sälja in sådana upplägg. Dock har det hittills, sett i relation till utlandsägda koncerner, inte varit någon större omfattning på sådana upplägg i svenskägda koncerner. Orsaken härtill kan man bara spekulera i. Det kan bero på flera orsaker, bl.a. en osäkerhet om vad svensk och utländsk lagstiftning tillåter. Denna osäkerhet kommer naturligtvis att bestå, men får antas minska med tiden om ingen lagändring vidtas.

2. Enligt de uppgifter Skatteverket fått fram i sin kontrollverksamhet har 15-20 sådana koncerninterna fall identifierats⁶. Osäkerheten om antalet beror på att det inte i samtliga fall utretts om - och i så fall hur - beskattningen undviks i långivarlandet. Det kan inte uteslutas att det i några fall genomförs koncerninterna förfaranden av dessa slag som bara ger effekten att skatteunderlaget flyttas från Sverige till ett annat land men att beskattning sker där. Vid några interna räntefall har långivaren nämligen varit till synes normalbeskattade bolag i länder som inte är kända för gynnande speciallagstiftningar.

3. I det följande beskrivs tre olika fall som uppmärksammats vid kontrollen. Det som utmärker samtliga fall är att andra länder har en avvikande syn på hur företag eller finansiella instrument ska beskattas. De två första fallen, punkterna 4 och 5, är av typen hybridföretag. Ränteintäkterna beskattas inte alls i det andra landet. I det första fallet på grund av att det svenska bolaget skatterättsligt behandlas som en del av företaget i det andra landet och i det andra fallet på grund av att det utländska företaget, som har en filial i Sverige, ingår i en "skattemässig enhet" (s.k. "fiscal unit"). Fallet som beskrivs i punkten 6 är av typen hybridinstrument. Inte heller i detta fall beskattas räntan.

4. *Check-the-box*. USA (även Nova Scotia-regionen i Kanada) har särskilda regler som brukar benämnas *check-the-box*, vilka kan utnyttjas för att undvika beskattning hos det långivande bolaget i Nordamerika, trots att avdrag för räntor medges i Sverige. Uttrycket *check-the-box* syftar på att ett amerikanskt bolag kan välja att kryssa i en särskild ruta i deklarationen för att uppnå att ett utländskt dotterbolag i skattehänseende betraktas som en del av det amerikanska bolaget. Detta innebär att den ränta det svenska dotterbolaget betalar till USA-bolaget, som i de flesta fallen har sitt säte i delstaten

⁵ Enligt de uppgifter Skatteverket fått fram i sin kontrollverksamhet har c:a 75 stycken koncerninterna fall identifierats. Av dessa fall har ungefär 75 % gällt koncerner med ett utländskt moderbolag och resterande fall med ett svenskt moderbolag.

⁶ I dessa siffror ingår inte det i p.7 redovisade fallet.

Delaware, skatterättsligt betraktas som en nullitet och således inte beskattas i USA. De svenska CFC-reglerna kan inte tillämpas. Vid kontrollen har endast 3-4 sådana fall med säkerhet kunnat identifierats medan ytterligare några fall troligen är sådana. De fall som genomförts ser lite olika ut, men ett fall utgår från att den svenska koncernmodern (T AB), som äger ett stort rörelsedrivande dotterbolag i USA (USA Inc.), bildar ytterligare ett dotterbolag i USA (Delaware Inc). Sistnämnda bolag bildar därefter ett svenskt holdingbolag (H AB), till vilket USA Inc. säljs mot lån med motsvarande belopp. Efter denna omgruppering ligger USA Inc. fortfarande under moderbolaget T AB, men med två mellanliggande holdingbolag utan egen verksamhet. De räntor H AB betalar till Delaware Inc. - och som finansieras av koncernbidrag från den svenska koncernmodern - beskattas inte i USA, men de är fullt avdragsgilla i Sverige och kvittas mot erhållna koncernbidrag.

5. *Fiscal unit – filialfall.* Nya skatteregler om att företag kan ingå i en skattemässig enhet (s.k. fiscal unit) har införts i Nederländerna från år 2003, vilka möjliggör att mottagen ränta från svensk filial inte beskattas hos den holländska långgivaren. Även andra länder har liknande lagstiftning, men de fall som observerats har samtliga avsett Nederländerna. I ett fall som observerats är omständigheterna följande. Det svenska moderbolaget S AB låter det holländska dotterbolaget S Finance BV bilda ett dotterbolag i Nederländerna med filial i Sverige. S AB tillskjuter sedan som ägartillskott det svenska finansbolaget S Treasury AB till S Finance BV. I nästa steg säljer S Finance BV det svenska finansbolaget till dotterbolaget BV mot lån som motsvarar köpeskillingen och aktierna i S Treasury AB knyts till BV:s svenska filial. Enligt holländska regler utgör S Finance BV tillsammans med dotterbolaget BV med dess svenska filial en skattemässig enhet. Detta innebär att de räntor som dras av i den svenska filialen och som tillfaller S Finance BV inte utgör skattepliktiga inkomster i Nederländerna, eftersom det är en intern transaktion inom samma skattemässiga enhet. De koncernbidrag från det svenska finansbolaget som finansierar räntebetalningarna beskattas inte i Nederländerna.

Vid kontrollen har åtta liknande fall identifierats. De svenska CFC-reglerna torde inte kunna tillämpas på sådana upplägg.

I Sverige medges (om det inköpta bolaget kan anses knutet till filialen etc., se nedan) full avdragsrätt för de räntor filialen erlägger till det holländska moderbolaget. I ett förhandsbesked har fastställts att filialen under vissa speciella förutsättningar, ett visst antal anställda m.m., ska anses utgöra ett fast driftsställe och att det inköpta bolaget ska anses knutet till filialen och därmed även skulden för finansieringen av inköpet. Om de sistnämnda förutsättningarna inte är uppfyllda i det enskilda fallet kan detta förfarande inte användas.

6. *Danska konvertibler.* Vid kontrollen har några interna fall observerats där långivande koncernföretag varit danska. Dessa fall hade inledningsvis valts bort från utredning av skatteflyktsfrågan. I ett senare skede fann dock några av revisorerna att konvertibla skuldebrev kan utnyttjas för ränteavdrag i Sverige, medan ingen beskattning ägde rum i Danmark.

Ett svenskt nybildat holdingbolag ”finansierar” ett koncerninternt uppköp genom att ställa ut ett konvertibelt skuldebrev till sitt danska moderbolag. Det konvertibla skuldebrevet löper utan ränta och fungerar som en nollkupongare,

dvs. det svenska bolaget ska betala tillbaka mer än vad det har lånat. Denna mellanskillnad betraktas som ränta och är i Sverige avdragsgill under löptiden.

I det danska bolaget uppstår en motsvarande intäkt hänförlig till skillnaden mellan det emitterade värdet och det nominella värdet. I Danmark beskattas inte denna skillnad om det konvertibla skuldebrevet innehåfts i minst 3 år. Skattefriheten gäller både vid inlösen och vid försäljning av aktier efter en konvertering.

Detta sätt att undvika beskattning av ränta i Danmark är i princip möjligt att utnyttja i alla typer av ränteupplägg, oavsett om det är externa eller interna upplägg eller svensk- eller utlandsägda koncerner.

I ett lagförslag som lades fram den 15 april 2008 (L181) föreslås dock att de danska reglerna ska ändras så att beskattning sker i Danmark.

7. Ett identifierat exempel på hur rätten till ränteavdrag utnyttjas är ett fall där en svenskägd koncern under en och samma dag vidtar följande transaktioner.

En bank lånar ut 12 miljarder kronor till ett svenskt bolag, AB 2, som lånar ut beloppet till sitt svenska moderbolag, som i sin tur ger beloppet som ett kapitaltillskott till ett irländskt dotterbolag, som lånar ut beloppet till ett dotterbolag till AB 2, som i sin tur lånar ut beloppet till AB 2, som slutligen återbetalar lånet till banken.

Det irländska bolaget beskattades inte för någon inkomstränta på Irland. Arrangemanget avslutades 2004 då de nya svenska CFC-reglerna trädde ikraft.

Skatteverket har visserligen underkänt dessa transaktioner på den grunden att något faktiskt lån inte lämnats eftersom inget av de inblandade koncernbolagen kunnat disponera beloppen och "ränteutgifterna" är därför inte att betrakta som ränta. Ärendet är dock föremål för domstolsprocess.

Förfarandet visar vilken skatteplaneringsbenägenhet även en stor svensk koncern har och vilka meningslösa transaktioner som kan vidtas för att uppnå skattefördelar.

8. Ett förfarande som har observerats vid granskningen är även att det svenska bolaget drar av för upplupen ränta men betalar inte räntan. På så sätt ökar skulden och framtida avdragsgilla ränteutgifter. Samtidigt som räntan inte betalas har utdelning från det svenska bolaget till dess utländska moderbolag lämnats med större sammanlagda belopp än de sammanlagda ränteutgifterna. Ökningen av lånet fyller i sådana fall uppenbarligen inget finansieringsbehov.

2.2.3 Externa förvärv

1. Den typ av skatteplanering som Skatteverket har identifierat och ansett det angeläget att analysera vidare kring har gällt koncerninterna förfaranden där det viktigaste momentet är ett koncerninternt andelsförvärv mot koncernintern lånefinansiering. Beskrivningarna i avsnitten 2.2.1. och 2.2.2 ovan avser endast koncerninterna fall. I de fall andelsförvärvet görs från extern part är förhållandena annorlunda.⁷ Om och i så fall i vilken utsträckning även dessa

⁷ Såvitt avser de s.k. "private equity företagens" verksamhet avseende uppköp och försäljning av företag torde denna verksamhet i detta sammanhang principiellt kunna hänföras till en speciell typ av externa förvärv. Syftet med verksamheten, såvitt avser s.k. buyout-capital, verkar vara att köpa in billigare än man sedan efter relativt kort tid säljer för. Genom att uppköpen är högt lånefinansierade blir ränteutgifterna höga och på så sätt reduceras det svenska skatteunderlaget i den mån motsvarande ränteintäkt inte beskattas i Sverige.

förvärv kan anses vara ett problem som bör åtgärdas på något sätt genom ändrad lagstiftning ligger utanför gruppens uppgift att överväga. Gruppen vill ändå med några ord diskutera vari skillnaderna och likheterna ligger.

2. Den likhet som föreligger är att ovan redovisade metoder att komma ifrån beskattning av räntan kan användas även i sådana fall där skulden och räntebetalningarna uppkommit i samband med ett externt förvärv. Det förutsätter att det koncernbolag som gör förvärvet från extern part får ett koncerninternt lån för att finansiera förvärvet.

3. Olikheterna kan tydligast identifieras om bedömningen görs på koncernnivå. Såvitt avser de rent koncerninterna fallen är i princip allt oförändrat sett på koncernnivå. Koncernen har varken förvärvat någon ny tillgång eller lämnat ifrån sig något. I de externa fallen byts pengar (eller annan egendom) mot aktier. Bytet sker mellan oberoende parter och medlen som säljaren erhåller kan återinvesteras i ekonomin medan köparen kan utveckla det köpta bolaget. Även på koncernnivån blir räntan en finansieringskostnad för erhållande av nya tillgångar. Affärsmässiga skäl, vid sidan om skatteeffekten, föreligger naturligtvis alltid vid externa förvärv.

Externt förvärv kan bara göras en gång med samma aktier medan interna förvärv kan återupprepas när det anses lämpligt. Vid externa förvärv kan investeringen som alternativ göras i ett annat land, vilket om så sker kan vara till nackdel för Sverige.

2.3 Analys

1. Utifrån de utgångspunkter för gruppens arbete som ställts upp i kapitel 1 kan följande framhållas.

2. De rent koncerninterna transaktioner som beskrivs i avsnitt 2.2.1 och 2.2.2 är de former av skatteplanering som gruppen finner det angeläget att motverka på ett lämpligt sätt. Det är uppenbart att den möjlighet som en ekonomisk enhet i form av en koncern har att minska koncernens totala skattebelastning innebär att regelsystemet brister i faktisk neutralitet. Denna möjlighet driver fram olika koncernstrukturer och transaktioner som aldrig skulle komma till stånd annars. Om möjligheten begränsas ökar systemets faktiska neutralitet.

3. Den koncern som har möjlighet att planera på här aktuellt sätt och även gör det får en konkurrensfördel framför den koncern som saknar denna möjlighet eller frivilligt avstår härifrån. Utifrån målsättningen om konkurrensneutralitet kan anföras att begränsningen till att enbart försöka motverka de rena koncerninterna transaktionerna inte fullt ut uppfyller denna målsättning. I den mån ett moderbolag i utlandet kan planera bort beskattningen av ränteintäkten medan ett svenskt moderbolag inte kan det uppkommer en bristande konkurrensneutralitet till nackdel för svenskt ägande. Det ligger dock utanför gruppens uppgift att överväga förändringar i regelsystemet annat än för de rena koncerninterna transaktionerna.

4. Hotet mot den svenska bolagsskattebasen ökar ju lättare det är för en koncern att få ränteintäkten lågt beskattad eller skattefri. Det är denna möjlighet i kombination med att näringsbetingade andelar inte

kapitalvinstbeskattas som driver på företagens beteenden. Således blir det viktigare med motverkande lagstiftning ju lättare det blir för företagen att åstadkomma ett sådant resultat. Möjligheten att undvika beskattning kan delas upp i olika typer av grupper enligt följande:

A/ *Skatteparadisbolag*. I dessa typfall, som beskrivs i avsnitt 2.2.1, är det ett bolag i ett s.k. skatteparadis som tar emot räntan. Förutsättningen för ett lyckat utfall för koncernen är att några effektiva CFC-regler eller andra motverkande regler inte finns. Även möjligheten att vidareutdela medel från skatteparadisbolaget utan skatteavbränningar spelar in.

B/ *Hybridföretag*. Dessa typfall beskrivs i avsnitt 2.2.2. i punkterna 4 och 5.

C/ *Hybridinstrument*. Dessa typfall beskrivs i avsnitt 2.2.2. i punkten 6.

5. I vilken utsträckning planering av det slag som beskrivs i punkten 4 är möjligt är inte helt klarlagt och det är osäkert både vilka länder som kan vara moderbolagsland och i vilken omfattning och med vilken grad av positivt utfall det kan ske. Under alla omständigheter har de fall som redovisats (med undantag från det i avsnitt 2.2.2 punkten 7 redovisade fallet) inte ansetts kunna generellt åtgärdas med gällande lagstiftning, se kapitel 3. Även om ett eller annat enskilt fall kanske kan visa sig sakna någon rättslig förutsättning för att såväl i Sverige som utomlands bli bedömt som företagen önskar så kan konstateras att möjligheterna för företagen är tillräckligt goda för att det enligt gruppens bedömning är angeläget att genom lagstiftning motverka denna möjlighet. Vi lever även i en föränderlig värld. Andra länders lagstiftning kan komma att ändras så att det kan bli såväl svårare som lättare att åstadkomma önskad effekt. Länder som tidigare inte varit lämpliga att använda sig av kan komma till, vilket är högst troligt med den ökande konkurrensen om bolagsskattebasen som finns länderna emellan.

6. Här är värt att påpeka att det är i det närmaste omöjligt för Skatteverket att identifiera alla nya respektive redan etablerade typer av förfaranden. Det har även beträffande de fall som identifierats vid revision ibland varit förenat med betydande problem att få reda på hur koncernstrukturerna sett ut och vilka transaktioner som vidtagits. De skatteplaneringsförfaranden som finns på marknaden kan inte på ett effektivt sätt identifieras utan att det införs lagstiftning som ställer krav på aktörerna att själva redovisa förfarandena. Sådana s.k. disclosure-regler finns i någon form redan idag i vart fall i USA, England, Canada och Australien.

7. Det är även värt att i detta sammanhang beakta praktiska skäl. Vid koncerninterna transaktioner saknas i praktiken två oberoende parter som ser till att transaktionerna utförs av företagsekonomiska skäl och till marknadsmässig ersättning. De ersättningar som här är aktuella är dels vederlaget för de koncerninternt överlåtna tillgångarna och dels den ränta som ska betalas på lånet. Vid avsaknad av ett tvåpartsförhållande måste en beskattning grundas på en analys och en uppskattning av om ersättningarna är marknadsmässiga. Detta är ytterst praktiskt besvärligt och innebär att ett värderingsspann finns som i hög grad bidrar till att bedömt marknadsvärde är anpassningsbart.

8. Som anförts i avsnitt 1.2 punkten 6 bör de förslag som lämnas inte generellt leda till att viljan från svenska och utländska aktörer att investera i Sverige

minskar och inte heller att svenska företags vilja att investera i utlandet minskar. Gruppen gör den bedömningen att de lagförslag som lämnas i denna promemoria uppfyller denna målsättning. Det utrymme som skapas genom att ränteavdrag inte medges i dessa fall skulle kunna användas för att generellt sänka bolagsskattesatsen, vilket i sig ökar Sveriges skattekonkurrenskraft. Härigenom uppnås även en mer likformig fördelning av skattebelastningen mellan företagen. En sänkning av skattesatsen kan även i sig motverka skatteplanering genom olika konstruktioner, internprissättning etc. Gruppen kan inte se annat än fördelar med en sådan förändring. Att begränsa avdragsrätten för ränta samtidigt som bolagsskattesatsen sänks ligger även i linje med vad flera länder i Europa nyligen gjort, se kapitel 4.

I vilken utsträckning det skulle vara en fördel respektive nackdel att även begränsa ränteavdraget i andra situationer, t.ex. vid externa förvärv, och t.ex. använda utrymmet för att sänka bolagsskatten är svåranalyserat och gruppen avstår från att ha en uppfattning i denna fråga.

9. Det bör även övervägas om det finns andra lämpliga sätt att komma till rätta med identifierade problem än att begränsa avdragsrätten för räntebetalningarna. Eventuella sådana lösningar tas upp och analyseras i kapitel 5.

2.4 Slutsatser

1. Genom den möjlighet koncerner har att planera så att ränteavdrag görs i Sverige medan motsvarande ränteintäkter beskattas lågt eller inte alls skapas incitament till skatteplaneringsförfaranden som medför i huvudsak två problem. Det första är att den svenska skattebasen minskas härigenom, vilket förstärks ytterligare av att näringsbetingade andelar kan avyttras utan skattekonsekvenser. Det andra är att i den mån utländska aktörer kan planera fram denna fördel medan svenska aktörer inte kan det så skapas en konkurrenssnedvridande situation till nackdel för svenskt ägande.

2. Ifrågavarande skatteplanering kan ge mycket betydande skattelindringar utan att dessa ligger i linje med de syften som inkomstskattesystemet i övrigt bygger på. Det rör sig dessutom om totalt sett mycket betydande skattebelopp, varför det är angeläget att finna lösningar på problemen.

3. Innan gruppen redogör för hur några andra länder försökt att lösa dessa problem, se kapitel 4, och hur Sverige skulle kunna lösa dem, se kapitel 5, lämnas i kapitel 3 en redogörelse för i sammanhanget relevant gällande rätt i Sverige.

3 Gällande svensk rätt

3.1 Inledning

1. Det problem som identifierats gäller som tidigare sagts främst att ränteavdrag kan erhållas i en näringsverksamhet som är föremål för normal beskattning medan motsvarande ränteintäkt bara blir föremål för en mycket låg beskattning eller ingen beskattning alls. Så kan vara fallet i en helt normal affärsrelation där räntebetalningen utgör en normal utgift för intäkternas förvärvande och den låga beskattningen av ränteintäkten kan följa av normalt tillämpliga skattebestämmelser. Förhållandet kan dock även planeras fram utan att den intressegemenskap som planerar och vidtar transaktionerna uppnår något affärsmässigt mervärde vid sidan om skatteeffekterna. Denna bristande reciprocitet mellan behandlingen av räntan hos utbetalaren respektive mottagaren av räntan åstadkoms främst inom internationella bolagskoncerner, men även inom kommunägda koncerner och rent inhemska koncerner.

2. De fall som gruppen har identifierat gäller alla ränteavdrag i ett svenskt dubbelbeskattat subjekt, företrädesvis ett aktiebolag. I samtliga dessa fall har det dessutom varit fråga om näringsbetingade andelar (eller motsvarande andelar enligt den utländska rättsordning som varit aktuell) för vilka kapitalvinst och utdelning är skattebefriade. I detta kapitel lämnas därför en redogörelse för gällande svensk rätt såvitt avser behandlingen av räntebetalningar och ränteavdrag inom aktiebolagssektorn och för reglerna om näringsbetingade andelar.

3.2 Lagstiftning

1. Enligt 16 kap. 1 § IL ska utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster dras av som kostnad. Enligt samma paragraf ska ränteutgifter dras av även om de inte är sådana utgifter.

Det finns två begränsningar i avdragsrätten för ränta. En begränsning gäller vinstandelsränta på vinstandelslån, se 24 kap. 5-10 §§ IL. Med vinstandelsränta, som under vissa förutsättningar inte är avdragsgill, avses enligt 24 kap. 5 § IL en ränta vars storlek är beroende av det låntagande företags utdelning eller vinst. Den andra begränsningen framgår av 9 kap. 5 § IL. Där stadgas att utgifter för förvärv av inkomster som är undantagna från beskattning i Sverige på grund av ett skatteavtal inte får dras av. Ingen av dessa två begränsningar har varit aktuell att tillämpa i de identifierade fallen.

Avdragsrätten för ränta är inte beroende av om mottagaren beskattas eller när i tiden mottagaren tar upp motsvarande belopp till beskattning. Skattemässigt medges avdrag för räntan det beskattningsår som den hänför sig till enligt god redovisningssed. Räntan behöver således inte ha betalats utan avdrag medges normalt redan för upplupen ränta.

2. Ränteintäkter beskattas i aktiebolag som vanlig inkomst av näringsverksamhet.

3. Sverige har inte några s.k. underkapitaliseringsregler. Med sådana regler menas normalt att ränteavdrag på olika sätt begränsas/omklassificeras om det

bolag som betalar räntan har ett eget kapital som i relation till lånat kapital är lågt (bolaget sägs då vara underkapitaliserat).

4. Den s.k. korrigeringsregeln i 14 kap. 19-20 §§ IL har inte ansetts kunna tillämpas för att begränsa avdragsrätten för en marknadsmässig ränta eller att omklassificera lån till något annat, se under rättspraxis.

5. Sverige saknar regler om källskatt på räntebetalningar.

6 För aktiebolag är innehav av onoterade andelar i andra aktiebolag alltid klassificerade som näringsbetingade andelar om andelarna inte utgör lager. Andelar i helägda dotterbolag är således alltid näringsbetingade om de inte utgör lager. Kapitalvinster och utdelningar på sådana andelar är skattefria. I många utländska jurisdiktioner finns motsvarande bestämmelser.

3.3 Rättspraxis

Det finns tre rättsfall av särskilt intresse i detta sammanhang. I det första prövades korrigeringsregelns räckvidd och i de två andra prövades skatteflyktslagens räckvidd.

RA 1990 ref. 34. I målet prövades om lån, mellan ett underkapitaliserat svenskt dotterbolag och dess utländska moderbolag, med stöd av korrigeringsregeln skatterättsligt skulle kunna omklassificeras till ett aktieägartillskott. Regeringsrätten ansåg att detta inte var möjligt och uttalade bl.a. följande:

”Finansiering mellan näringsidkare som är oberoende av varandra sker inte genom riskkapital utan genom lån på marknadsmässiga villkor. En jämförelse med vad som skulle ha gällt om bolagets verksamhet i stället finansierats av ett utomstående företag kan därför inte leda till att man med stöd av korrigeringsregeln skatterättsligt behandlar det avtalade lånet som någon form av aktieägartillskott. Därvid saknar den omständigheten att bolagets eget kapital var ovanligt litet i förhållande till dess skulder självständig betydelse.”

RA 2001 ref. 79. En kommun avsåg att till marknadspris överlåta ett dotterbolag till ett eget helägt nybildat bolag mot revers. Kapitalvinsten vid överlåtelsen och intäktsräntan beskattas inte då kommuner är skattebefriade subjekt. Det nybildade bolaget avsåg att finansiera räntekostnaderna med koncernbidrag från dotterbolaget. Kommunen avsåg att lämna aktieägartillskott till det nybildade bolaget med 72 % av koncernbidragen minskat med den utdelning som dotterbolagen skulle ha lämnat till kommunen vid ett fortsatt direktäggande. Det nya bolaget avsåg att lämna det erhållna aktieägartillskottet vidare som aktieägartillskott till dotterbolaget. Skatterättsnämnden fann att förfarandet inte stred mot syftet med lagstiftningen då skatteeffekten väsentligen hade ett samband med kommunens skattefrihet. Regeringsrätten delade Skatterättsnämndens bedömning.

RA 2007 ref. 85. Ett investmentföretag överlät samtliga aktier i tre rörelsedrivande dotterbolag till ett annat dotterbolag. Köpen finansierades med från investmentföretaget mottagna aktieägartillskott som sedermera omvandlades till lån. De räntebetalningar som sedan gjordes från köparbolaget till investmentföretaget finansierades med koncernbidrag från de

koncerninternt förvärvade dotterbolagen. Investmentföretaget i sin tur kvittade bort ränteintäkterna mot avdragsgill utdelning. Genom detta förfarande uppnåddes den effekten att de vinster som upparbetats inom koncernens rörelsedrivande dotterbolag, såvitt avser aktuella belopp, undgick beskattning (avser första ledet i dubbelbeskattningen av aktiebolagens vinster). Beskattning kunde, när så var aktuellt, bara ske hos mottagarna av utdelningen (andra ledet). Med hänvisning till RÅ 2001 ref. 79 ansåg Regeringsrätten att avdrag för räntebetalningarna inte kunde vägras eftersom en taxering på grundval av förfarandet inte kunde anses strida mot lagstiftningens syfte.

3.4 Slutsatser

1. I de två sistnämnda rättsfallen argumenterade Skatteverket för att lagen mot skatteflykt skulle tillämpas på så sätt att avdrag för räntan skulle vägras. De huvudsakliga komponenterna i fallen var att ränteavdrag skapades/uppkom genom koncerninterna överlåtelser av dotterbolag mot vederlag i form av en räntebärande revers och att transaktionerna vidtagits utan egentliga affärsmässiga skäl vid sidan om skatteeffekterna. I båda fallen var det otvivelaktigt att de tre första kriterierna i skatteflyktslagen var uppfyllda. Regeringsrätten fann dock att en taxering på grundval av förfarandet inte skulle strida mot lagstiftningens syfte.

2. I det sistnämnda fallet var det ett investmentföretag som styrde förfarandet och var mottagare av ränta. Gruppen finner inte stöd för att Regeringsrättens bedömning skulle ha blivit annorlunda om de företag som styrde förfarandet respektive varit mottagare av räntan varit utländska företag som inte beskattas i Sverige.

Med hänsyn härtill är det gruppens bedömning att den typ av problem med koncerninterna förfaranden som har identifierats inte kan motverkas med stöd av lagen mot skatteflykt.

3. Något annat sätt att inom ramen för gällande lagstiftning och rättspraxis motverka de problem som har identifierats kan gruppen inte finna.

4. I nästa kapitel kommer gruppen därför att redogöra för några relevanta länders lagstiftning inom aktuellt område i syfte att försöka finna uppslag till lämpliga förslag till lagändringar i Sverige.

4 Behandlingen av ränteintäkter och ränteutgifter i några andra länder

4.1 Inledning

1. Utifrån den analys av gällande rätt i Sverige och de problem som gruppen har identifierat har gruppen valt att studera ett antal relevanta länders lagstiftning inom de områden där problemen har identifierats. De problem som har identifierats gäller främst att ränteavdrag kan medges i Sverige utan att den underliggande skulden, sett på koncernnivå, fyller något egentligt finansieringsbehov. En ytterligare omständighet är möjligheten att avyttra näringsbetingade andelar utan att det medför några skattekonsekvenser. Vidare kan koncerner genom skatteplanering åstadkomma att räntemottagaren inte beskattas alls eller mycket lågt, vilket utgör ett incitament till att planera fram ränteavdrag. Gruppen har därför valt att studera länder som har lagstiftning som i någon utsträckning har regler som försöker tackla dessa problem. Undersökningen är koncentrerad till länder inom EU.

2. Undersökningen koncentreras främst på de regelverk vars udd är riktad mot skatteplanering med ränteavdrag. För att ge balans i undersökningen undersöks även hur ränteintäkter behandlas. I den mån det har varit möjligt har gruppen även försökt att identifiera den rättsliga miljö som dessa regler verkar i. Att få en kvalificerad uppfattning om den rättsliga miljö som andra länders regelverk innebär har dock inte alls varit möjligt att få under den begränsade tid som har stått till gruppens förfogande.

3. De källor som använts är främst material från International Bureau of Fiscal Documentation, Amsterdam (IBFD), senast uppdaterat 15 oktober 2007, och olika internationella skattetidskrifter. Tidskriften European Taxation har i ett specialnummer låtit jämföra underkapitaliseringsregler och liknande regler i alla EU:s medlemsstater samt i ett antal andra stater däribland USA (vol. 45 från september/oktober 2005, i det följande "ET 2005"). Ett antal länder har helt nyligen ändrat sina regler såvitt avser avdragsrätten för ränta, varför nämnda material inte innebär full täckning. Därför har även enstaka artiklar i olika internationella skattetidskrifter använts som källor. Gruppen har även besökt Danmark och fått information om deras regler och fått tillgång till deras lagtext och förarbeten.

4. Gruppen reserverar sig för tillförlitligheten i nedan presenterade material. Anledningen härtill är att det källmaterial som gruppen har haft tillgång till i samtliga fall (med undantag från viss del av de danska reglerna) gäller sekundära rättskällor. Vidare kan gruppen ha missuppfattat någon del, vilket även författarna av artiklarna etc. kan ha gjort. Slutligen ändras skattelagstiftning ofta så snabbt att reglerna redan kan ha förändrats av respektive land.

4.2 Allmänt

1. De allra flesta länder inom EU har någon form av begränsning av rätten till avdrag för ränta när gäldenären anses vara ett underkapitaliserat bolag.

Variationerna i lagstiftningen länderna emellan är mycket betydande. Många länder har även begränsningar när t.ex. hybridföretag är inblandade eller när räntan betalas till ett bolag i ett skatteparadis. Sverige och Finland har inga sådana begränsningar.

2. Utöver de lite fylligare redogörelser för några länders regler som lämnas nedan ska här mycket kort återges några andra länders, i detta sammanhang, särskilt intressanta regelverk.

A. Belgien har enligt en särskild bestämmelse begränsningar av avdragsrätten för räntebetalningar till företag i skatteparadis. Som huvudregel är sådana räntebetalningar inte avdragsgilla, men kan bli det om gäldenären kan visa att grunden för räntebetalningen är en genuin och legitim transaktion (s. 377 i ET 2005).

B. Irland har en speciell bestämmelse som tar bort rätten till avdrag för räntor som ingår i ett förfarande vars huvudsyfte är skatteundandragande (s. 403 i ET 2005).

C. USA har bestämmelser som tar sikte på förfaranden med hybridföretag (s. 450 ET 2005).

4.3 Danmark

4.3.1 Allmänt

Ränteintäkter beskattas som vanlig inkomst av näringsverksamhet. Ränteutgifter för att förvärva och bibehålla inkomster är generellt avdragsgilla. Det finns ett antal bestämmelser som begränsar avdragsrätten för ränta.

4.3.2 Källskatt på räntebetalningar

1. Källskatt tas generellt sett inte ut på räntebetalningar. En källskatt på 30 % tas dock ut vid betalningar till utländskt närstående företag under förutsättning att:

- verksamheten i det utländska företaget är föremål för substantiellt lägre beskattning jämfört med om verksamheten hade beskattats i Danmark och
- denna verksamhet i huvudsak är av finansiell natur.

2. Källskatt tas inte ut om:

- ränteintäkten är hänförligt till ett fast driftställe i Danmark,
- den inte får tas ut enligt EG:s ränte/royalty-direktiv⁸ eller skyddas av ett dubbelbeskattningsavtal,
- det utländska företaget är ett kontrollerat bolag enligt CFC-reglerna,
- det utländska företaget är kontrollerat av ett företag i en avtalsstat och den staten får CFC-beskatta det utländska företaget för räntan, eller

---

⁸ Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater.

- det utländska företaget kan visa att det inte skulle bli föremål för de danska CFC-reglerna om det var kontrollerat av ett danskt bolag och att det inte betalt mottagen ränta till ett annat närstående företag som är föremål för de danska CFC-reglerna.

4.3.3 Underkapitaliseringsregler

Danmark har underkapitaliseringsregler. Några av kriterierna för dessa reglers tillämpning är:

a/ Ett företag eller en koncern (efter ändringar under år 2007 omfattas såväl utländska som inhemska företag), ska direkt eller indirekt kontrollera mer än 50 % av kapitalet eller rösterna i ett danskt låntagande bolag (eller ett utländskt bolags fasta driftställe i Danmark).

b/ Relationen mellan alla lån och eget kapital måste överskrida 4:1 vid beskattningsårets utgång.

c/ Avdrag för räntor m.m. begränsas beträffande lån från kontrollerande företag och lån som ett sådant företag ställt säkerhet för.

Reglerna är inte tillämpliga om låntagaren kan visa att likvärdiga lån och lånevillkor skulle kunna ha erhållits från fristående part.

4.3.4 CFC

CFC-regler finns och har nyligen justerats med anledning av EG-domstolens dom i Cadbury Schweppes-målet.⁹ Bl.a. är reglerna numera tillämpliga även vid rent inhemska förhållanden.

4.3.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

1. *Hybridföretag*¹⁰. I syfte att förhindra avdrag (främst ränteavdrag) i ett danskt företag när motsvarande intäkt inte beskattas i mottagarlandet p.g.a. att det danska företaget behandlas som ett transparent företag i det andra landet infördes under år 2004 särskilda regler. Ett danskt bolag behandlas som skatterättsligt transparent om det behandlas så i ett annat land och dess inkomst därför i det andra landet inkluderas i ett kontrollerande utländskt bolags inkomst (i princip ett moderbolag). Det danska bolaget behandlas då som en filial till det utländska bolaget och inte som ett danskt skattesubjekt. En särskild bestämmelse anger att samtliga tillgångar och skulder som ägs av det danska företaget anses knutna till företagets fasta driftställe i Danmark. Bestämmelserna tillämpas endast när det andra landet är ett land inom EES eller ett land med vilket Danmark har ett skatteavtal. För räntebetalningar till bolag i övriga länder kan det i stället bli aktuellt med källskatt på räntan.

2. *Hybridinstrument*¹¹. I syfte att förhindra ränteavdrag när räntemottagaren anses erhålla en utdelning har särskilda bestämmelser införts under år 2007. Om ett företag har en skuld till ett annat kontrollerande företag hemmahörande i utlandet och fordringen enligt det andra företagens lands regler betraktas som

⁹ EG-domstolens dom den 12 september 2006, mål nr C 196/04.

¹⁰ 2 A § i selskabsskatteloven.

¹¹ 2 B § i selskabsskatteloven.

tillfört kapital ska skulden skatterättsligt behandlas som eget kapital enligt dansk rätt. Räntebetalningar anses då vara utdelning och är därför inte avdragsgilla.

4.3.6 Övrigt¹²

1. Danmark har under 2007 genomfört ett paket av ändringar, innehållandes bl.a. begränsningar av avdragsrätten för räntebetalningar. Paketet omfattar sex områden enligt följande:

- a/ Bolagsskattesatsen har sänkts från 28 till 25 %.
- b/ CFC-reglerna har justerats med anledning av EG-domstolens dom i Cadbury Schweppes-domen. Bl.a. är reglerna numera tillämpliga även vid rent inhemska förhållanden.
- c/ Rätten till avdrag för räntebetalningar har begränsats för bolag och andra juridiska personer.
- d/ Avskrivningsreglerna för bl.a. byggnader har försämrats.
- e/ Som en följd av nedsättningen av bolagsskattesatsen har beskattningen av aktieinkomster justerats.
- f/ Bolagsbeskattningen har justerats med avseende på regler vid utdelning.

2. Begränsningarna i avdragsrätten för räntor motiverades av viljan att motverka, som det ansågs, aggressiv skatteplanering och uppnå en mer likformig fördelning av skattebelastningen samt som en del i finansieringen av sänkningen av bolagsskattesatsen. Utan en märkbar sänkning av bolagsskattesatsen ansågs en begränsning av avdragsrätten för räntor negativt påverka viljan att investera i Danmark. En sänkning av skattesatsen ansågs även i sig motverka skatteplanering genom olika konstruktioner, internprissättning etc.

Den skatteplanering som avses är att danska företag etablerar dotterbolag i utlandet och placerar ränteutgifter i Danmark utan att motsvarande ränteintäkter beskattas i Danmark. Den hittills gällande CFC-regleringen, som inte går att upprätthålla längre p.g.a. Cadbury Schweppes-domen, har i någon mån varit ett hinder mot denna planering såvitt avser finansiella inkomster. Vidare har utländska företag, särskilt kapitalfonder ("private equity företag"), vid uppköp av danska bolag placerat räntekostnaderna i Danmark och ränteintäkterna utanför Danmark. Denna verksamhet har inte på ett effektivt sätt träffats av gällande underkapitaliseringsregler. En generell obalans har förelegat och denna har kraftigt förstärkts genom kapitalfondernas aggressiva skatteplanering.

Orsaken till denna planering har ansetts vara bolagsskattesatsens höjd och värdet av ränteavdraget samt möjligheten att sälja näringsbetingade andelar utan beskattning.

3. Danska undersökningar av sju stycken av kapitalfondernas uppköp av danska koncerner har visat att bolagsskatten i dessa koncerner minskat från 2.4 miljarder kr till 0,4 miljarder kr efter uppköpen och att detta till stor del berott på den höga belåningsgraden. En effektiv CFC-reglering såvitt avser danska moderbolags verksamheter innebär att dessa inte kan åstadkomma den typen

---

¹² Uppgifterna i detta avsnitt är hämtade från lagförslag nr L213 som ledde fram till Lag nr 540 av den 6 juni 2007.

av skattelindring som utlandsägda koncerner kan. Därmed blir det en konkurrensnackdel för danskt ägande, vilket inte har ansetts kunna accepteras. Det ansågs därför att som en parallell till en effektiv CFC-beskattningsregulering skulle konkurrensvillkoren för danskt ägande stärkas i förhållande till kapitalfonderna genom införandet av en begränsning av ränteavdragen i underkapitaliserade danska bolag.

4. Avdragsbegränsningarna innehåller en huvudregel (11 B § i Selskabsskatteloven) och en kompletteringsregel (11 C § i Selskabsskatteloven). Huvudregeln sägs vara en variant på underkapitaliseringsregler och maximerar avdraget. I motsats till underkapitaliseringsreglerna begränsas avdragsrätten även beträffande räntor på skulder till icke närstående långgivare. Avdrag som inte medges får inte föras vidare till nästa år (undantag för förluster på finansiella instrument etc. som får rullas vidare i tre år). Kompletteringsregeln utgör en ytterligare begränsning, men outnyttjade avdrag får föras vidare till nästa år. För båda begränsningsreglerna gäller att det är avdrag för nettofinansieringsutgifter som begränsas. Begränsningarna gäller endast om koncernens nettofinansieringsutgifter överstiger 20 miljoner danska kr.¹³ Nettofinansieringsutgifter är den negativa summan av följande skattepliktiga intäkter och avdragsgilla utgifter

- ränteintäkter och ränteutgifter (utom räntor på kundfordringar och leverantörsskulder o.d.),
- provisioner och provisionsutgifter och liknande avseende lån,
- vinster och förluster avseende fordringar, skulder och vissa finansiella instrument,
- vissa finansiella poster avseende leasing, och
- vinster och förluster avseende andelar samt utdelningar etc.

5. Huvudregeln innebär i korthet att nettofinansieringsutgifter får dras av bara till den del de inte överstiger ett belopp motsvarande det skattemässiga värdet på vissa typer av bolagets tillgångar multiplicerat med en årligen fastställd räntesats (6,5 % första året). Tillgångar i form av aktier medräknas inte alls, annat än beträffande utländska koncernbolag där 20 % av anskaffningsvärdet medräknas. Inte heller medräknas fordringar, obligationer och andra finansiella instrument, kontanter etc. Tillgångar som tillskjutits av ett utländskt koncernföretag inkluderas bara om tillgångarna behålls mer än två år, med vissa undantag. Särskilda regler gäller för företag som ingår i en dansk sambeskattningskoncern. Danska koncernbolag är tvungna att ingå i en sambeskattningskoncern. I dessa fall och vid frivillig sambeskattningskoncern beräknas nettofinansieringsutgifterna och de skattemässiga värdena på tillgångarna på koncernnivå. Vid beräkning av koncernens nettofinansieringsutgifter elimineras koncerninterna poster. Begränsningen görs sedan proportionellt för respektive bolag.

6. Avdrag för nettofinansieringsutgifter begränsas härutöver av EBIT-regeln (EBIT = earnings before interest and tax), här benämnd kompletteringsregeln. Avdrag för ett enskilt bolags nettofinansieringsutgifter medges med högst ett belopp om 80 % av EBIT (inkomsterna före räntekostnader och skatt). Regeln

¹³ Anledningen till att man undantagit mindre belopp är för att inte försvåra små företags etablering och tillväxt genom att begränsa deras rätt till ränteavdrag.

gäller beträffande alla skulder. Särskilda regler gäller för företag som ingår i en dansk sambeskattnings. Begränsningen räknas ut på koncernnivå och begränsningen görs sedan proportionellt för respektive koncernföretag.

7. Avdragsbegränsningarna tillämpas först efter det att underkapitaliseringsreglerna har tillämpats.

4.4 Frankrike¹⁴

4.4.1 Allmänt

Generellt beskattas ränteintäkter på samma sätt som andra inkomster och ränteutgifter på marknadsmässiga villkor är avdragsgilla. Det finns dock speciallagstiftningar som påverkar både beskattningen av räntor och avdragsrätten för räntor.

Frankrike har från 2007 i princip avskaffat kapitalvinstbeskattningen på försäljning av näringsbetingade andelar.

4.4.2 Källskatt på räntebetalningar

Källskatt tas generellt inte ut på räntebetalningar.

4.4.3 Underkapitaliseringsregler

1. Frankrike har underkapitaliseringsregler. Före 2007 har dessa varit relativt lätta att kringgå, eftersom endast situationer där långgivaren varit aktieägare omfattats av reglerna. Därmed har t.ex. utländska systerbolag kunnat uppträda som långgivare utan att reglerna kunnat tillämpas.

2. Regelsystemet har varit föremål för en genomgripande ändring från 2007 (39.1.3 och 212 i Code Général des Impôt). Därvid har även hänsyn tagits till Lankhorst-Hohorst-domen¹⁵ och reglerna gäller numera även transaktioner mellan franska bolag. I den ändrade lagen begränsas inte prövningen till långgivning från aktieägare, utan alla lån från företag i intressegemenskapen omfattas.

3. En prövning sker i två steg. I första steget undersöks om räntesatsen överstiger medelvärdet av tvåårsräntor avseende lån som lämnas av fristående kreditinstitut. Om så är fallet är den överskjutande räntebetalningen att anse som en inte avdragsgill utdelning. En högre räntesats kan dock godtas om företaget visar att den är armlängdsmässig. Sistnämnda möjlighet finns emellertid inte om lånen lämnas av ett direkt aktieägarbolag.

4. Även om räntan uppfyller armlängdsmässiga villkor kan avdrag vägras om räntan samtidigt överstiger

¹⁴ Informationen i detta avsnitt är hämtad från "ET 2005" och skattetidskrifterna Transfer Pricing Report, vol. 15 nr 6, 19 juli 2006 (Francois Rontani) och International Tax Review, april 2007 (Xavier Etienne).

¹⁵ EG-domstolens dom den 12 december 2002 mål nr C 324/00.

- en teoretisk ränta som beräknas med utgångspunkt från en 1,5:1 kvot mellan intern skuld och eget kapital per bokslutsdagen,
- 25 % av en justerad rörelsevinst före internränta, avskrivning, vissa leasingavgifter och skatt samt
- mottagen ränta från företag i intressegemenskap.

Avdrag som vägras i steg två anses fortfarande som ränta och kan rullas vidare till efterföljande år, dock med en avtappning med 5 % per år. Ingen källskatt kan aktualiseras.

5. Underkapitaliseringsreglerna ska inte tillämpas på banker och liknande kreditinstitut. Till detta "bankundantag" räknas också företag som ansvarar för koncernens "cash pooling".

6. Generellt tillämpas underkapitaliseringsreglerna endast på enskilda koncernföretag. Emellertid kan ett enskilt företag undvika en prövning om dess skuld/eget kapital-kvot är lägre än motsvarande kvot för hela koncernen.

4.4.4 CFC

Frankrike har CFC-regler.

4.4.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

1. Frankrike har en speciallagstiftning, Lámendment Charasse, som syftar till att förhindra nedtryckning av skulder till franska bolag inom en koncern. Om ett franskt förvärvsbolag uppträder som köpare av ett bolag från sin(a) aktieägare och finansierar förvärvet med lån kan avdragsrätten för räntan begränsas. Detta förutsätter att förvärvsbolaget och målbolaget väljer att konsolideras skattemässigt (ung. som det svenska koncernbidragssystemet). Att denna lag riktar sin udd mot rent koncerninterna överlåtelser framgår av att den inte tillämpas om målbolaget nyligen förvärvats till koncernen.

2. Frankrike har enligt en särskild bestämmelse begränsningar vid räntebetalningar till företag i skatteparadis. Som huvudregel är sådana räntebetalningar inte avdragsgilla, men kan bli det om gäldenären kan visa att grunden för räntebetalningen är en verklig transaktion (s. 393 i ET 2005).

4.5 Nederländerna

4.5.1 Allmänt

Generellt beskattas ränteintäkter på samma sätt som andra inkomster och ränteutgifter avseende marknadsmässiga lån är avdragsgilla. Från dessa huvudregler finns det emellertid ett antal undantag av betydelse, vilka nästan uteslutande avser räntor på lån från närstående företag eller avser lån från tredje part som garanteras av närstående.

4.5.2 Källskatt på räntebetalningar

Någon generell källskatt på räntor finns inte. På grund av att vissa hybridlån omklassificeras till eget kapital¹⁶ utgår dock en källskatt på 15 % på räntor avseende sådana lån.

4.5.3 Underkapitaliseringsregler

Nederländerna har underkapitaliseringsregler av traditionellt snitt (infördes med verkan från och med 1 januari 2004). Om relationen lån/eget kapital inte överstiger 3:1 begränsas inte avdragsrätten. Om relationen överstiger 3:1 begränsas avdragsrätten under vissa förutsättningar och det oberoende av om lånen är från närstående eller inte. Begränsningen kan dock inte överstiga de räntor som avser lån från (eller som garanteras av) närstående. Även om rätten till avdrag för ränta begränsas behandlas räntan fortfarande som ränta och mottagarens beskattning påverkas inte. Bara företag som tillhör en grupp av företag omfattas. Vad som avses med en grupp är särskilt definierat.

4.5.4 CFC

Nederländerna har inga CFC-regler, men upp och nedgång i värdet av vissa andelsinnehav i passiva koncernfinansbolag beaktas vid beräkningen av inkomsten hos ägarbolaget av dessa andelar.

4.5.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

1.¹⁷ Ränteutgifter, kostnader och valutakursförluster avseende ett antal olika typer av lån som direkt eller indirekt uppburits från närstående företag eller närstående person (eller lån från tredje part som på visst sätt garanteras av närstående företag) är inte avdragsgilla om¹⁸

- inte låntagaren visar att lånet tillsammans med de i övrigt aktuella rättshandlingarna baserats på sunda affärsmässiga överväganden (sound business reasons) eller

- att det visas att räntan hos räntemottagaren beskattas med en effektiv skattesats om minst 10 % beräknat på ett underlag enligt holländska regler (innan 2007 års lagändring följde detta inte direkt av lag utan av att det ansågs föreligga en presumtion för att transaktionerna då företagits av affärsmässiga skäl.). Vidare får räntemottagaren inte vara berättigad till avdrag för förluster

---

¹⁶ Vissa lån som de facto fungerar som eget kapital behandlas som eget kapital såvitt avser källskatt på räntor p.g.a. att de behandlas som utdelning, participation exemption reglerna tillämpas, etc.

¹⁷ Informationen i denna punkt är hämtad från IBFD:s material uppdaterat till den 15 juli 2007 och tidskriften European Taxation nummer september/oktober år 2005, s. 422-423 och nummer april 2007, s. 158-167 samt tidskriften International Tax Review:s nätupplaga, april 2008.

¹⁸ Dessa bestämmelser, som finns i artikel 10 a i den holländska inkomstskattelagen för företag, infördes ursprungligen 1997 efter ett antal avgöranden i högsta domstolen. Anledningen var att det ansågs att domstolen gjorde en för snäv tolkning av "missbruk av lag" doktrinen (innehållsmässigt ungefär som Sveriges skatteflyktslag, vår kommentar) såvitt avsåg några fall rörande avdragsrätten för ränta. Bestämmelserna har ändrats såväl fr.o.m. den 1 januari 2007 och den 1 januari 2008.

från år före det att lånet beviljas. Inte heller får lånet beviljas för att ränteintäkten ska kunna kvittas mot stundande förluster. De sistnämnda villkoren beror på att det krävs att räntan beskattas effektivt. Från och med den 1 januari 2008 kan skattemyndigheten, även om mottagaren beskattas med 10 %, leda i bevisning att transaktionerna inte vidtagits av sunda affärsmässiga skäl med påföljd att avdrag för räntan inte medges.

Den typ av lån som omfattas är följande:

- Lån för att möjliggöra utdelning eller återbetalning av kapital från låntagaren, eller från ett till denne närstående företag, till ett närstående företag eller en närstående person.

- Lån för att låntagaren (eller till denne närstående i Nederländerna skattepliktigt företag eller skattepliktig fysisk person) ska förvärva andelar eller liknande rättigheter i ett bolag som innan och/eller efter förvärvet är närstående företag. Även kapitaltillskott till sådant företag omfattas. Här omfattas att ett företag överlåts inom en koncern mot vederlag i form av en revers. Även externa förvärv omfattas. Innan lagändringen 2007 hade det i rättspraxis fastställts att externa förvärv var att anses som gjorda av sunda affärsmässiga skäl. Vid 2007 års lagändring inkluderades trots detta externa förvärv. Enligt uttalanden i förarbetena kan externa förvärv omfattas i fall som är mycket artificiella och bara syftar till att erhålla ränteavdrag, t.ex. när det förvärvande företaget redan har medel för att göra förvärvet men töms på medel genom utdelning som sedan genom omvägar kommer tillbaka som ett lån från ett skatteparadisbolag.

- Lån där låntagaren (eller till denne närstående i Nederländerna skattepliktigt företag eller skattepliktig fysisk person) i sin tur lämnar ett kapitaltillskott e.d. till ett närstående företag (kan vara långivaren). Tillskottsgivaren måste således vara ett holländskt skattesubjekt. Denna regel exemplifieras av att ett holländskt moderbolag lämnar ett kapitaltillskott till ett dotterbolag som i sin tur använder tillskottet för utlåning till moderbolaget eller ett annat av moderbolagets dotterbolag. I vilken ordning tillskott respektive lån ges har troligen ingen betydelse.

Vidare är ränta inte avdragsgill om beskattningen av räntan hos mottagaren är begränsad genom ett dubbelbeskattningsavtal eller genom den unilaterala regleringen för undvikande av dubbelbeskattning avseende Nederländska Antillerna och Aruba.

Termen närstående bolag i dessa bestämmelser omfattar såväl juridiska som fysiska personer. Närstående är bolag bl.a. om ett bolag innehar minst 33,33 % av kapitalet i ett annat bolag.

Bestämmelserna i denna punkt hade den holländska regeringen planerat att ta bort när de införde underkapitaliseringsregler 2004. När såväl dessa regler som underkapitaliseringsreglerna sågs över och ändrades 2007 valde Nederländerna ändå att behålla dessa regler.

2. Det finns även regler som innebär att ett lån (hybridinstrument) under vissa förutsättningar behandlas som eget kapital hos låntagaren och därmed även som kapitaltillskott från långivaren (avser främst lån som saknar återbetalningstidpunkt, är efterställda andra lån och där "räntan" är beroende

av "låntagarens" resultat etc.). Därmed medges följdriktigt inte avdrag för någon ränta och inte heller för en kursförlust.

3. Avdrag medges inte heller för räntor eller kursförluster på lån från närstående företag där lånets löptid är oändligt eller överstiger tio år och vissa andra förutsättningar är uppfyllda.

4. Avdragsrätten för ränta på lån från närstående bolag är uppskjuten i åtta år om lånet använts för ett externt förvärv av ett bolag som sedan bildar en "skattemässig enhet" med det förvärvande bolaget. I en proposition, *Werken aan Winst* (vanligen översatt till engelska som *Working on profit*) har föreslagits att avdrag i sådana situationer ska vägras helt. Det finns dock stora möjligheter att undgå denna avdragsbegränsning om kommersiella skäl etc. föreligger (bl.a. beskattningen hos mottagaren beaktas) för transaktionerna.

4.5.6 Övrigt

1. Som en del i en skattereform (propositionen *Working on profit*) antog det holländska parlamentet den 28 november 2006 bestämmelser om lägre beskattning av vissa räntenetton, s.k. *räntebox*. Reformen innebar även att bolagsskattesatsen sänktes från 29,6 % till 25,5 % (för inkomster upp till 25 000 euro 20 % och därifrån upp till 60 000 euro 23,5 %) och att bestämmelser om en s.k. patentbox (10 % beskattning av vissa inkomster från patent) infördes samt ett antal andra ändringar för att finansiera bolagsskattesänkningen. Reformens huvudsakliga syfte var att attrahera utländska investeringar. Ränteboxreglerna sägs vara delvis en ersättning för de regler som funnits för att locka internationell finansverksamhet till Nederländerna och som kommer att försvinna år 2010, med anledning av att de har ansetts innebära skadlig skattekonkurrens.

2. *Räntebox*. Bestämmelserna är frivilliga och innebär att det koncerngemensamma räntenettet beskattas med endast 5 %. Räntenettet definieras som skillnaden mellan intäkts- och utgiftsräntor på koncerninterna lån. Om räntenettet är negativt kan således bolagen välja att i stället tillämpa vanliga bestämmelser och då blir utgiftsräntorna avdragsgilla enligt vanliga regler. Villkoren för bestämmelsernas tillämpning är

- att alla holländska koncernföretag väljer det och
- att detta val gäller för minst tre år.

Det enskilda bolagets del av koncernens räntenetto är maximerat till ett belopp motsvarande en viss räntesats (december 2006 = 3,75 %) gånger bolagets skattemässiga egna kapital (medelvärde under året). Något speciellt samband mellan respektive bolags eget kapital och koncerninterna lån behöver inte föreligga.

Reglernas tillämplighet är i praktiken begränsade till koncerninterna finansieringsaktiviteter som kan anses täckta med eget kapital.

De begränsningar såvitt avser avdragsrätten för räntor som redogjorts för ovan under avsnitt 4.6.5 synes vara tillämpliga parallellt. Ytterligare bestämmelser som avser att motverka skatteplanering finns, såsom att motverka att t.ex. lån

tas från bank som lämnas som tillskott som sedan lånas åter och därmed skapar koncerninterna ränteintäkter medan räntekostnaderna inte är koncerninterna.

Nederländerna har frågat EU-kommissionen om reglerna strider mot statsstödsreglerna. Om de godkänns av kommissionen träder de i kraft med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 2007. Kommissionen har ännu inte fattat något slutligt beslut i ärendet.

4.6 Storbritannien

4.6.1 Allmänt

Generellt beskattas ränteintäkter på samma sätt som andra inkomster och ränteutgifter på marknadsmässiga villkor är avdragsgilla. Det finns dock flera speciallagstiftningar som påverkar både beskattningen av räntor och avdragsrätten för räntor.

4.6.2 Källskatt på räntebetalningar

Källskatt tas ut med 20 % på räntor som betalas till ”non-residents”. Från detta undantas, helt eller delvis, bl.a. betalningar till närstående företag inom EU.

4.6.3 Underkapitaliseringsregler

1. Under 2004 har regelsystemet för underkapitalisering ändrats till följd av Lankhorst-Hohorst-domen, vilket bl.a. medfört att reglerna numera även gäller transaktioner mellan inhemska bolag.

2. Storbritanniens underkapitaliseringsregler har alltid varit nära knutna till regelsystemet för internprissättning. 1995 utformade deras skatteverk riktlinjer för hur finansieringsstrukturer inom globala koncerner borde vara utformade för att uppfylla armlängdskravet. Riktlinjerna anslöt därvid till den praxis som utformats under en längre period. Om skulderna för den inhemska delen av koncernen understeg det egna kapitalet (kvot 1:1) och kvoten räntor i förhållande till inkomst inte översteg 1:3 skulle finansieringsstrukturen i princip godtas. Även om kvoterna i direktiven inte varit bindande har många multinationella koncerner godtagit dessa, vilket inneburit att deras skatteverk undvikit att granska dessa koncerner.

3. I det nya regelsystemet från april 2004 har underkapitaliseringsreglerna förts in i internprissättningslagstiftningen. I lagstiftningen anges inte några kvoter. Således finns det inte längre kvar några s.k. ”safe harbours” för företagen. Dock sägs att tidigare kvoter kan vara en utgångspunkt för skatteverkets diskussioner med bolagen.

4. Avdragsrätten för räntor och garantiavgifter prövas med utgångspunkt från vad som kan accepteras som armlängdspris. Därvid tillämpas Storbritanniens regelsystem som baseras på OECD:s riktlinjer för internprissättning. Särskild hänsyn tas till intressegemenskapens inverkan på lånet, dvs.

- om lån överhuvudtaget skulle ha lämnats
- om lån skulle lämnats med samma belopp
- om räntesats och andra lånevillkor varit desamma

5. Små- och medelstora företag är undantagna från underkapitaliseringsreglerna utom i några fall, bl.a. när transaktionerna gäller länder där Storbritannien inte har en icke-diskrimineringsregel i dubbelbeskattningsavtalen.

4.6.4 CFC

Storbritannien har CFC-regler. Dessa har ändrats från december 2006 med anledning av EG-domstolens dom i Cadbury Schweppes-målet.

4.6.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

1. Under 2005 har Storbritannien infört nya regler, som har till syfte att försvåra för företag att dra fördelar av gränsöverskridande arbitragemöjligheter. Lagstiftningen skiljer mellan avdragsfall och inkomstfall.

2. Ett avdrag kan helt eller delvis vägras om följande fyra omständigheter är uppfyllda:

A) Transaktionen är del av ett upplägg som involverar användningen av ett hybridföretag eller ett hybridinstrument.

B) Upplägget är kvalificerat och innefattar antingen ett dubbelavdrag eller ett avdrag som inte möts med en skattepliktig intäkt.

C) Huvudskälet eller ett av huvudskälen är att uppnå skattefördelar i Storbritannien.

D) Skattefördelen i Storbritannien är mer än obetydlig.

3. Inkomstfallen är mycket snävare. De avser i princip bara upplägg där ett inhemskt företag mottar en betalning för vilken ingen skatt betalas, medan betalaren medges avdrag och det framgår att detta är vad som parterna förutsett.

4. Storbritanniens skatteverket har publicerat detaljerade riktlinjer med exempel för att illustrera tillämpningen av de nya reglerna. Exempelvis kan s.k. check-the-box upplägg angripas för att vägra företag avdrag för räntor.

4.7 Tyskland¹⁹

4.7.1 Allmänt

Generellt beskattas ränteintäkter på samma sätt som andra inkomster och ränteutgifter på marknadsmässiga lån är avdragsgilla.

---

¹⁹ Informationen i detta avsnitt är hämtad från skattetidskriften International Tax Review, 2007.

4.7.2 Källskatt på räntebetalningar

Källskatt tas normalt inte ut på räntebetalningar. På räntebetalningar till mottagare utanför EU som har karaktär av vinstutdelning tas dock källskatt ut med 25 % om inte annat stipuleras i skatteavtal.

4.7.3 Underkapitaliseringsregler

1. Tyskland har haft underkapitaliseringsregler men dessa har från 2008 ersatts med ett system med räntespärr, se nedan.

2. Det tyska underkapitaliseringssystemet innebar att avdrag för ränta inte medgavs till den del den belöpte på ”intern” skuld som vid någon tidpunkt under beskattningsåret översteg 1,5 gånger det egna kapitalet, dvs. debt/equity ratio högst 1,5:1.

Avdragsrätt kunde dock föreligga även om gränsvärdet överskreds. Det gavs nämligen möjlighet för företagen att visa att ett lån var marknadsmässigt dvs. att samma finansiering skulle ha kunnat erhållas från utomstående långivare. Vidare gällde inte nämnda debt/equity för årliga räntebetalningar om högst EUR 250 000.

Reglerna omfattade gäldenär som var ett bolag med hemvist i Tyskland om borgenären hade ett kvalificerat innehav i gäldenären under någon del av beskattningsåret eller var närstående till någon som hade ett sådant kvalificerat innehav. Med kvalificerat innehav avsågs en ägarandel, direkt eller indirekt, om mer än 25 % av nominellt kapital.

Reglerna gällde lån från både tyska och utländska närstående bolag och oavsett om mottagen ränta var skattepliktig för mottagaren eller inte.

4.7.4 CFC

1. Tyskland har CFC-regler. De innebär att i Tyskland hemmahörande subjekt taxeras som för utdelning när det förekommer vinst i utländsk juridisk person under förutsättning att:

- mer än 50 % av kapital eller röster i det utländska subjektet innehas, direkt eller indirekt,
- det utländska subjektet beskattas med en lägre skattesats än 25 %, och
- det utländska subjektet genererat passiv inkomst.

2. Om inkomsten i det utländska subjektet består av passiv inkomst av investeringskaraktär gäller CFC-reglerna så snart en i Tyskland obegränsat skattskyldig person innehar minst 1 % av kapital eller röster i företaget.

3. I överensstämmelse med EG-rätten tillämpas CFC-reglerna inte om det visas att CFC-bolaget utövar en verklig ekonomisk aktivitet inom EES. Bundesministerium der Finanzen har satt upp fem kriterier som skattebetalaren ska visa är uppfyllda:

a. Företaget ska i den andra medlemsstaten delta på marknaden inom ramen för sin sedvanliga affärsverksamhet och denna verksamhet ska bedrivas aktivt och uthålligt.

b. Företaget ska ha såväl företagsledning som personal ständigt närvarande i verksamhetslandet.

- c. Personalen ska ha sådana kvalifikationer att de kan bedriva verksamheten självständigt och under eget ansvar.
- d. Inkomsterna i företaget ska ha sin källa i bolagets egna aktiviteter.
- e. Verksamhet som riktar sig mot bolag i intressegemenskap ska skapa ett mervärde för det bolag som utnyttjar tjänsterna ifråga.

4.7.5 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

Enligt en särskild bestämmelse begränsas avdragsrätten för ränta på vissa lån som tagits för att förvärva andelar i bolag. Bestämmelsen tar sikte på fall där säljaren av andelarna och långgivaren är en andelsägare som har en betydande andel i det köpande bolaget, en part närstående till en sådan andelsägare eller en tredje part som hjälper en sådan andelsägare eller närstående part (s. 396 i ET 2005).

4.7.6 Övrigt²⁰

1. I samband med en skattereform, vars övergripande syfte var att göra det tyska skattesystemet mer attraktivt för utländska investerare, infördes från och med 2008 begränsningar i avdragsrätten för ränta. En av målsättningarna var att ge incitament till att i högre utsträckning finansiera företag med eget kapital i stället för med lånat kapital. En annan att förhindra överförande av inkomster till utlandet. Den nya avdragsbegränsningen (i det följande räntespärren) ersatte de tyska underkapitaliseringsreglerna. Ett motiv för detta vara också att underkapitaliseringsreglerna hade underkänts av EG-domstolen (Lankhorst-Hohorst målet, C 324/00). Den viktigaste delen av reformen är att skattesatserna för bolag (income tax och trade tax) sänkts från ca 40 % till ca 30 %.
2. Räntespärren innebär i princip att avdrag inte medges för nettoräntekostnader (skillnaden mellan räntekostnader och andra avgifter till långgivaren och motsvarande intäkter) som överstiger 30 % av skattemässig EBITDA (vinst före räntor, skatter och avskrivningar). Inte medgivna avdrag får rullas vidare till nästa år.
3. Räntespärren gäller för:
  - räntor avseende såväl interna som externa lån,
  - såväl rent inhemska förhållanden som för gränsöverskridande förhållanden, och
  - såväl aktiebolag som handelsbolag.
4. Som huvudregel gäller bestämmelserna det enskilda bolaget. Om företaget ingår i en skattemässig enhet (Organschaft, som endast omfattar tyska bolag) gäller de i stället hela enheten.

Varken s.k. safe haven-regler (se dock undantag från räntespärren nedan) eller armlängdsbevisning inryms i systemet. Medan överränta enligt

²⁰ Informationen i detta avsnitt är hämtad från två artiklar, dels Intertax, volume 35, issue 8/9, s. 518-525 "New German Tax Rules on Financing Expenses" och dels International Tax Review från december 2007 "Read my lips".

underkapitaliseringsreglerna behandlades som utdelning, och därför kan vara skattefri hos mottagande bolag, utgör överränta enligt de nya reglarna skattepliktig inkomst för mottagaren.

5. Undantag för räntespärren gäller:

- nettoräntekostnader som understiger 1 miljon EUR,
- företag som inte redovisningsmässigt helt eller proportionellt kan konsolideras i en koncern eller
- om företagets andel eget kapital i förhållande till företagets totala redovisningsmässiga balansomslutningen är högre eller lika med koncernens motsvarande andelstal (dvs. i princip relationen eget kapital jämfört med skulder + eget kapital för företaget eller för hela koncernen, dvs. ett mått på relationen eget kapital/skulder).

Beträffande undantaget i andra strecksatsen gäller räntespärren ändå för aktiebolag o.d. (och för handelsbolag med aktiebolag etc. som ägare) om bolagets nettoräntekostnad till mer än 10 % belöper på lån från någon som direkt eller indirekt äger 25 % eller mer i bolaget eller från någon närstående till sådan ägare (eller på lån som sådana ägare säkrat). Det är bolaget som ska visa att detta förhållande inte föreligger. Beträffande det tredje undantaget är inte heller det tillämpligt under vissa förhållanden, bl.a. med hänsyn till den typ av omständigheter som påverkar det andra undantaget.

5 Möjliga lagändringar

5.1 Inledning

Gruppen har tidigare i kapitel 3 om gällande rätt konstaterat att de problem som identifierats inte kan lösas inom ramen för gällande lagstiftning. Det som återstår att analysera är om en ändring av lagstiftningen på ett lämpligt sätt kan lösa problemen. I detta kapitel gör gruppen en inventering av vilka lagändringar som kan vara aktuella. Vidare lämnar gruppen sin syn på hur respektive lagändring lämpar sig för att lösa de problem som gruppen identifierat och vilka nackdelar som kan tänkas uppkomma. I detta sammanhang beaktar gruppen särskilt huruvida en lösning kan tänkas komma i konflikt med EG-rätten. Vidare beaktas om innehållet i skatteavtal, utifrån principerna i OECD:s modellavtal, kan bereda särskilda svårigheter. Kapitlet avslutas med gruppens slutsatser och förslag.

5.2 CFC-regler

De s.k. CFC-reglerna i 39 a kap. IL tar, såvitt här är ifråga, sikte på att ränteintäkterna som erhålls av t.ex. ett skatteparadisbolag ska kunna beskattas i Sverige. Reglerna är dock i många situationer inte effektiva och är svåra att effektivt upprätthålla inom EU. De har dessutom en i detta sammanhang helt avgörande brist genom att de inte alls kan tillämpas när det är bolag som inte är föremål för svensk beskattning som äger skatteparadisbolaget. En effektivisering av dessa regler innebär därför att ett ogynnsamt konkurrensläge kvarstår för svenskägd verksamhet. Gruppen bedömer därför att en effektivisering av dessa regler inte är rätt metod för att komma till rätta med de problem som har identifierats i kap. 2.

5.3 Källskatt på räntebetalningar

1. Enligt EG:s s.k. ränte/royalty-direktiv²¹ är det inte tillåtet att ta ut källskatt på räntebetalning till ett närstående bolag (minst 25 % innehav) inom EU. I kapitel 2 konstaterades att många av de skatteplaneringsförfaranden som Skatteverket identifierat har hållit sig inom EU. Redan härigenom är en lösning med källskatt på räntebetalningar mindre lämplig om någon annan lämplig lösning kan identifieras.

2. Som en fristående lösning eller som en del i ett paket med lösningar skulle det emellertid kunna vara värt att överväga att införa en bestämmelse om källskatt på räntebetalningar till mottagare i icke avtalsländer. Bestämmelsen skulle kunna gälla generellt eller begränsas till bara rena interna fall. Gruppen gör dock den bedömningen att de lösningar som diskuteras i avsnitt 5.6 på ett lämpligare och mer effektivt sätt tacklar de problem som identifierats. Gruppen finner det därför inte värt att nu analysera detta alternativ mer i

---

²¹ Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater.

detalj, men det kan vara en delösning som är värd att arbeta vidare med om det bedöms som intressant.²²

5.4 Underkapitaliseringsregler

1. Traditionella underkapitaliseringsregler bygger normalt på att ett visst förhållande mellan storleken på eget kapital och upplånat kapital accepteras. Storleksförhållandet kan variera. Ett vanligt förhållande är 1:3. Om det lånade kapitalet är större i förhållande till eget kapital omklassificeras normalt räntan på överskjutande del till att anses som utdelning. Om lånet är på t.ex. 500 och eget kapital på 100, innebär detta, med ovannämnda relationstal, att räntan på 200 omklassificeras till utdelning. (eftersom bara 300 av lånet accepteras i detta sammanhang). Utan underkapitaliseringsregler skulle hela räntan få dras av.

2. För att motverka de skattefördelar som ifrågavarande förfaranden ger är sådana underkapitaliseringsregler dock inte ett tillräckligt botemedel. Moderbolaget i koncernen kan i exemplet ovan lämna 67 i kapitaltillskott till dotterbolaget, varefter relationen 1:3 uppfylls ($167:500 = 1:3$). De 67 fås sedan tillbaka när moderbolaget säljer ett systerbolag till förstnämnda dotterbolag. Genom denna enkla manöver kommer fortfarande avdrag att ges för ränta på de 500. Förfarandet blir lite mindre lönsamt, eftersom en fjärdedel av marknadsvärdet på det överlåtna koncernbolaget inte kan användas för att skapa ränteavdrag. Den principiella situationen förändras dock inte, 3/4 av marknadsvärdet på koncernbolaget kan fortfarande användas för att skapa ränteavdrag.

3. De länder som tagits med i ländergenomgången i kap. 4 förefaller inte heller ha ansett att denna typ av regler är tillräckligt verkningsfulla.

4. Utifrån den begränsning av uppgiften som gruppen arbetat med så har gruppen gjort den bedömningen att underkapitaliseringsregler inte lämpar sig särskilt väl för att nå det mål som gruppen strävar mot. Sådana regler är mer inriktade mot att generellt begränsa avdragsrätten för räntor på lån som underkapitaliserade bolag tagit. Det är dock värt att konstatera att en sådan lösning naturligtvis begränsar värdet av att skatteplanera med ränteavdrag. Det är också en internationellt vedertagen metod, vilket i sig är en fördel. Men den kan ha andra negativa effekter som måste analyseras noga om några sådana regler ska föreslås. Om det är lämpligt eller inte att införa sådana mer generella regler ligger utanför gruppens uppgift att överväga. I avsnitt 5.6 analyseras lösningar som mer direkt tar sikte på de problem som identifierats.

5.5 EBIT-regel

1. Som framgår av genomgången i kapitel 4 har flera länder inom EU nyligen infört regler som begränsar avdragsrätten för ränta genom en s.k. EBIT-regel (eller en EBITDA-regel, som bygger på samma principer). Avdrag för

²² I SOU 1962:59, se s. 193-200, föreslogs att källskatt på räntebetalningar skulle införas. I prop. 1966:127, se s. 21-22, ansågs bl.a. att förslaget från utredningen behövde övervägas ytterligare och något förslag lades inte fram i propositionen.

nettofinansieringsutgifter begränsas, t.ex. i Danmark, av en EBIT-regel (EBIT = earnings before interest and tax). Avdrag för ett enskilt bolags nettofinansieringsutgifter medges enligt denna regel med högst ett belopp om 80 % av EBIT (inkomsterna före räntekostnader och skatt). Regeln gäller beträffande alla skulder och har en bred definition av vad som är finansieringsutgifter. Särskilda regler gäller för företag som ingår i en dansk sambeskattnings etc. Även Tyskland, Frankrike och Italien har med olika variationer infört någon typ av sådan regel.

2. Utifrån den begränsning av uppgiften som gruppen arbetat med så har gruppen gjort den bedömningen att en sådan regel inte lämpar sig för att nå det mål som gruppen strävar mot. En sådan regel är mer inriktade mot att generellt begränsa avdragsrätten för räntor som är av betydande storlek i förhållande till företagets resultat. Regeln träffar ränteavdragen mer generellt.

5.6 Regler som specifikt begränsar rätten till avdrag för ränta under vissa förutsättningar

5.6.1 Inledning

1. Av de möjliga lagändringar som hittills diskuterats har ingen tagit direkt sikte på de problem som identifierats i kapitel 2. Enligt gruppens bedömning är sådana lagändringar, som är av mer generell karaktär, inte heller särskilt lämpliga för att lösa dessa problem. Det är dock värt att konstatera att sådana lösningar naturligtvis begränsar värdet av att skatteplanera med ränteavdrag. Men de kan ha andra negativa effekter som måste analyseras noga om några sådana regler ska föreslås. I detta avsnitt analyseras lagändringar som mer direkt tar sikte på de problem som identifierats.

2. Av genomgången i kapitel 4 framgår att flera länder, däribland Storbritannien och Danmark, har infört regler som specifikt tar sikte på förfaranden som inkluderar hybridföretag och hybridinstrument. Dessa regler träffar dock inte fall där räntemottagaren är ett skatteparadisbolag. De regler som Nederländerna införde redan 1997, och som beskrivs i avsnitt 4.5.5 p.1, träffar däremot även sådana fall. Bl.a. med hänsyn härtill har gruppen bedömt att det är lämpligt att främst hämta inspiration från dessa regler. De motverkar just de problem som har identifierats.

5.6.2 Grundläggande överväganden

1. Det grundläggande syftet med en begränsning av rätten till ränteavdrag bör enligt gruppens bedömning vara att motverka transaktioner vars huvudsakliga syfte kan antas vara att en ekonomisk intressegemenskaps sammanlagda beskattning ska reduceras utan att transaktionerna i övrigt fyller några viktiga företagsekonomiska syften. Genom att motverka sådana transaktioner förhindras en urholkning av den svenska bolagsskattebasen.

2. Utifrån detta grundläggande syfte kan följande principiella kriterier för att avdragsrätten ska begränsas ställas upp:

- Sett på intressegemenskapsnivå ska det kunna antas att lånet inte fyller något egentligt finansieringsbehov.

- Lånet ska ha erhållits från subjekt inom intressegemenskapen (i det följande "interna lån").

- Transaktionerna ska kunna göras utan intern lånefinansiering.

3. Vidare kan följande principiella situationer uteslutas:

- När förvärv görs från part utanför intressegemenskapen.

- När lån tas upp från part utanför intressegemenskapen (i det följande "externa lån" respektive "extern part").

4. Även om lån från extern part principiellt inte bör omfattas kan sådana lån användas för att kringgå det grundläggande syftet. Gruppen har identifierat två fall av sådana kringgåenden, enligt följande.

A. En extern part kan fungera både som utlånare och inlånare av motsvarande belopp och för detta få ett smärre räntenetto. Ett sådant externt lån måste omfattas av regleringen.

B. Ett tillfälligt externt lån kan tas som sedan ersätts med ett internt lån. Sådana interna lån måste omfattas av regleringen.

Båda dessa fall måste således beaktas vid regelutformningen.

5. Den typ av interna lån som bör omfattas är följande.

A. Lån som har samband med förvärv av egendom från ett företag i intressegemenskapen bör omfattas.

Den typ av egendom som har använts för att skapa det interna skuldförhållandet har i alla de identifierade fallen utgjorts av andelar i företag, företrädesvis helägda dotterbolag, och säljaren har inte beskattats för försäljningsvinsten. Interna lån i samband med förvärv av andelar i ett företag inom intressegemenskapen bör därför omfattas. För att förhindra kringgåenden bör utöver andelar i företag allt som behandlas som delägarätter i 48 kap. 2 § IL omfattas. Gruppen har övervägt om bara andelar etc. som kan säljas utan kapitalvinstbeskattning ska omfattas. Andelar i dotterbolag där andelarna utgör lager skulle i så fall t.ex. inte omfattas. En sådan avgränsning skapar dock problem. T.ex. omfattas många försäljningar bara av utländska staters jurisdiktion. En försäljning från ett utländskt koncernföretag utan verksamhet i Sverige innebär under alla förhållanden att någon beskattning inte blir aktuell i Sverige och detta oavsett hur egendomen klassificeras. Att andelar ägs via utländska bolag kan planeras fram. Dessutom finns det möjlighet att höja marknadsvärdet på andelar i egna dotterbolag genom t.ex. kapitaltillskott. En efterföljande försäljning av andelarna resulterar inte i någon beskattning av motsvarande värdeökning på andelarna och detta oavsett hur andelarna klassificeras och oavsett om det är ett svenskt eller utländskt företag (här förutsätts att den andra staten har samma regler som Sverige) som är säljare. Avgränsningen måste därför vara generell och omfatta alla typer av andelar.

Gruppen har vidare övervägt om även vanliga rörelsetillgångar i form av t.ex. en verksamhetsgren, maskiner eller patent bör omfattas. Med hänsyn till att överlåtelse av sådan egendom för sitt marknadsvärde utlöser beskattning

och att det är fråga om vanliga rörelsetillgångar har gruppen bedömt att det inte är motiverat att sådan egendom omfattas.

Däremot bör t.ex. en utländsk fordringsrätt omfattas. Teoretiskt skulle t.ex. en sådan kunna uppkomma i samband med en koncernintern andelsöverlåtelse från t.ex. ett skatteparadisbolag till ett utländskt dotterbolag i koncernen. Skatteparadisbolaget säljer sedan den utländska fordringsrätten till ett svenskt dotterbolag i koncernen mot en revers. Den första transaktionen, som gäller andelar, omfattas av regleringen medan den andra transaktionen, som gäller en utländsk fordringsrätt, primärt inte omfattas. De räntebetalningar som det svenska dotterbolaget gör till skatteparadisbolaget motsvaras visserligen av ränteintäkter från det utländska dotterbolaget avseende den utländska fordringsrätten. Men den utländska fordringsrätten kan bringas att upphöra genom kapitaltillskott från moderbolaget till det utländska dotterbolaget som återbetalar lånet och så kan beloppet lämnas som utdelning till moderbolaget. Vid bedömningen bör för det första beaktas att den kvarvarande interna skulden bör kunna anses ha uppkommit i samband med andelsförvärvet och för det andra att lagen mot skatteflykt skulle kunna tillämpas i sådana här utstuderade fall. För att undanröja all osäkerhet och motverka andra planeringsförfaranden bör även fordringsrätter och sådan egendom som behandlas så enligt 48 kap. 3-4 §§ IL omfattas.

Sammantaget bör delägarrätter och fordringsrätter och sådan egendom som behandlas så enligt 48 kap. 2-4 §§ omfattas och oavsett om egendomen utgör lager eller inte.

B. Lån som möjliggjort utdelning till företag inom intressegemenskapen bör omfattas.

En sådan bestämmelsen behövs bl.a. för att förhindra kringgående av förfarandet som anges under punkten A. Ett moderbolag eller annat företag i intressegemenskapen kan lämna ett tillskott till dotterbolaget som används för att förvärva andelar. Därefter lämnar t.ex. moderbolaget ett lån med motsvarande belopp och tillskottet betalas tillbaka. Om det är moderbolaget som lämnat tillskottet kommer återbetalningen göras i form av en utdelning. Eftersom tillskjutna medel ligger bundna i de förvärvade andelarna så kan någon utdelning inte lämnas utan att lånet tas upp. Härigenom har lånet möjliggjort utdelningen.

C. Lån som möjliggjort kapitaltillskott till något företag i intressegemenskapen bör i vissa fall omfattas.

Ett företag kan t.ex. erhålla ett internt lån som lämnas vidare som tillskott eller används för en nyemission i ett dotterbolag (alternativt att dotterbolaget bildas), varefter dotterbolaget använder det tillförda kapitalet för ett internt förvärv av sådan egendom som behandlas i punkten A ovan. Ett sådant fall bör omfattas. Men kapitalet kan även användas för t.ex. ett externt förvärv eller för inköp av maskiner etc. Sådana fall bör inte omfattas.

Kapitalet kan även användas för intern utlåning. Kapitaltillskottet kan t.ex. tillföras ett utländskt bolag som använder beloppet för utlåning. Avdrag medges då för räntan i det svenska bolaget medan ränteintäkten från det utländska bolagets utlåning inte beskattas i Sverige. Om kapitalet används för intern utlåning bör sådana fall därför omfattas.

I denna punkt beskrivna förfaranden kan även vidtas längre ned i en koncernstruktur, varför kapital som direkt eller indirekt används på ifrågavarande sätt bör omfattas.

6. För att förhindra kringgåenden är det nödvändigt att ett mer övergripande synsätt tillämpas så att den typ av lån som anges i punkten 5 omfattas även om, såsom t.ex. redogjorts för i punkten 4, ett externt lån tas först för att sedan bytas ut mot ett internt lån eller om andra tillfälliga arrangemang vidtas. Regleringen bör göras så vid att alla interna lån som kan kopplas ihop med någon av transaktionerna ovan omfattas och detta oavsett i vilken tidsordning transaktionerna vidtagits.

7. I detta sammanhang är det värt att notera att en vanlig företagsekonomiskt motiverad förflyttning av t.ex. ett dotterbolag inom en koncern och andra omstruktureringar går att göra utan att någon intern lånefinansiering behöver tillgripas.

Om ett moderbolag (MB) säljer ett dotterbolag (DB 1) till ett annat dotterbolag (DB 2) finns flera valmöjligheter för att genomföra finansieringen av förvärvet. Det enklaste är att MB lämnar ett kapitaltillskott till DB 2. Detta tillskott återförs omedelbart till MB från DB 2 vid betalningen av aktierna i DB 1. Ett annat vanligt sätt är att DB 2 nyemitterar aktier som byts mot aktierna i DB 1. Inget av dessa fall innebär att DB 2 finansieras genom lån.

Gruppen gör således den bedömningen att normala omstruktureringar som inte har till syfte att begränsa beskattningen inom intressegemenskapen inte ska komma att förhindras om rätten till ränteavdrag begränsas enligt de principer som här angetts.

Gruppen gör även den bedömningen att det normalt inte är förenat med några betydande svårigheter att ta sig ur ett internt låneupplägg. Eftersom allt sker inom samma ekonomiska intressegemenskap kan t.ex. ett kapitaltillskott ges som sedan används för återbetalning av lånet.

8. Som framgår av avsnitt 5.8 anser gruppen att den typ av lösning som diskuteras här är den lämpligaste för att lösa identifierade problem. I det följande överväger gruppen därför hur reglerna närmare kan utformas.

5.6.3 Den närmare regelutformningen

Avgränsning av intressegemenskapen

Reglerna avser att träffa vissa transaktioner inom en ekonomisk intressegemenskap. Intressegemenskaper med ett aktiebolag, en kommun, staten eller en annan juridisk person som ägare bör träffas. Även s.k. oäkta koncerner med en eller flera fysiska personer som ägare bör omfattas. Fysiska personer bör dock inte anses ingå i intressegemenskapen, utan bara de direkt eller indirekt ägda underliggande bolagen etc. Alla juridiska personer som det föreligger ett bestämmande inflytande i bör omfattas och anses ingå i intressegemenskapen, tillsammans med de direkta och indirekta ägare som har det bestämmande inflytandet och som är juridiska personer. När begreppet juridisk person används i IL omfattas inte svenska handelsbolag (2 kap. 3 § IL). Utöver att ange att juridiska personer ska omfattas i lagtexten måste därför

även svenska handelsbolag anges. En bestämmelse med detta innehåll tas in i lagförslaget.

Andra utgifter än ränta

Reglerna avser främst att begränsa avdragsrätten för ränta. Men även andra utgifter avseende sådana lån som omfattas bör begränsas. Detta gäller t.ex. utgifter för att någon i intressegemenskapen ska gå i borgen för lånet. Något behov av att begränsa t.ex. avdragsrätten för en valutakursförlust anser gruppen inte finns. Vad som händer med valutorna går inte att planera fram och därför bör valutakursförluster inte omfattas.

Vilka lån bör omfattas

Alla former av skulder som innebär att ett penningbelopp ska betalas utom såvitt avser vanliga varukrediter och dylikt bör omfattas av regleringen.

Avdragsförbud eller bara avdrag mot vissa intäkter

1. Gruppen har övervägt om begränsningen i avdragsrätten bör innebära ett avdragsförbud eller att avdrag bara ska få göras mot viss typ av intäkt, företrädesvis motsvarande typ av intäkt som avdragsbegränsningen omfattar, dvs. främst ränteintäkter från fordringar på företag inom intressegemenskapen.

2. Vid en lösning där avdrag bara ska få göras mot ränteintäkter måste även beaktas om avdrag ska få göras mot t.ex. mottagna koncernbidrag, i den mån bidraget kan anses finansierat genom samma typ av ränteintäkter, eller bara mot ränteintäkter i det enskilda företaget. Vidare bör, om någon sådan lösning väljs, avdrag som inte utnyttjas få rullas vidare och dras av mot samma typ av intäkter efterföljande år. Materiellt är någon lösning åt detta håll att föredra. Det är dock tekniskt komplicerat att skapa sådana regler och de måste förses med bestämmelser som motverkar kringgåenden. Hänsyn måste t.ex. tas till att ränteintäkter kan skapas genom den typ av förfaranden som gruppen försöker motverka genom förslagen i denna promemoria. Sådana ränteintäkter bör, om en sådan lösning väljs, inte få räknas med bland de ränteintäkter mot vilka avdrag ska få göras.

3. Det kan dock starkt ifrågasättas om ett komplicerat system för att avdrag ska kunna medges mot vissa ränteintäkter är motiverat att införa. Som redogjorts för i punkten 7 i avsnitt 5.6.2 gör gruppen den bedömningen att en vanlig företagsekonomiskt motiverad förflyttning av t.ex. ett dotterbolag inom en koncern och andra omstruktureringar går att göra utan att någon intern lånefinansiering behöver tillgripas. Den typ av förfaranden som har identifierats ska normalt helst inte alls vidtas och i de fall de vidtagits torde det inte vara förenat med några betydande svårighet att ta sig ur upplägget. Gruppen anser därför att avdragsbegränsningen bör utformas som ett avdragsförbud.

Undantagsregel eller inte

1. Syftet med förslaget i promemorian är att motverka vissa skatteplaneringsförfaranden som innebär att det svenska beskattningsunderlaget urholkas. Det är främst skatteplaneringsförfaranden med koncerninterna överlåtelser av näringsbetingade andelar mot koncernintern lånefinansiering som förslaget avser att motverka. För att förhindra kringgåenden utvidgas förslaget. Avsikten är att förslaget så långt det är möjligt bara ska träffa sådana fall där transaktionerna vidtas av skatteskäl och inte av angelägna företagsekonomiska skäl därutöver. Att balansera olika intressen så att de föreslagna reglerna blir effektiva samtidigt som företagsekonomiskt viktiga transaktioner inte försvåras i onödan är en grannliga uppgift. Gruppen har därför övervägt om det behövs undantagsregler som innebär att avdrag för ifrågavarande utgifter helt eller delvis ska få göras i vissa situationer.

2. De fall som de föreslagna reglerna träffar är redan smalt avgränsade till att omfatta i princip bara rent intressegemenskapsinterna transaktioner och som anförts i avsnitt 5.6.2 punkten 7 kan sådana interna transaktionerna genomföras utan lånefinansiering. Gruppen gör därför den bedömningen att det i det typiska fallet i allmänhet inte behövs några sådana undantagsregler som omnämns i punkten 1 ovan. Det kan dock inte uteslutas att det i några fall kan finnas viktiga företagsekonomiska motiv för en intern lånefinansiering och att någon annan lösning inte finns. Vidare kan gruppen ha förbisett något fall som inte bör träffas av förslaget.

3. Gruppen vill därför med några ord beröra olika aspekter såvitt avser eventuella undantagsregler.

4. Gruppen har övervägt om avdrag skulle få göras under förutsättning att mottagaren av räntan beskattades på en viss minsta nivå. Vid försök till utformning av en sådan regel har gruppen funnit att det finns nackdelar med en regel av det slaget. Nackdelarna är koncentrerade till att det är lätt att kringgå en sådan regel och att den därför behöver förses med ett antal mer eller mindre komplicerade undantag. Dessutom kan företagen om en fast gräns sätts upp i vissa fall planera fram en situation där räntemottagaren beskattas strax över denna gräns.

Det ligger dock i sakens natur att förfaranden som innebär att ränta dras av i Sverige samtidigt som mottagaren beskattas med samma (eller en högre) procentsats inte styrts av skatteplaneringstänkande, om inte beskattningen hos mottagaren i sin tur planeras bort eller att annan skattefördel uppnås. Ett alternativ till en bestämmelse om att avdrag får göras om mottagaren beskattas på en viss minsta nivå skulle kunna vara att mottagaren av räntan i sådana fall inte beskattas för ränteintäkten.

Att ha ett system där räntemottagaren inte beskattas om räntebetalaren inte får göra avdrag för räntan är dock olämpligt ur flera aspekter. Den främsta aspekten är att systemet bör vara detsamma vid rent inhemska transaktioner och förhållanden som vid gränsöverskridande transaktioner och förhållanden. Vid gränsöverskridande transaktioner inom EU finns det ett grundläggande krav på likabehandling. Ett system med innebörden att räntemottagaren inte beskattas under vissa förutsättningar bör således även tillämpas vid räntebetalningar från utländska bolag. Systemet blir krångligt och det är

svåröverskådligt vad ett sådant system skulle innebära i praktiken. Gruppen bedömer därför att detta inte är någon lämplig lösning.

5. Det som är viktigt att göra undantag för är om det finns fall som inte alls bör träffas av reglerna. Gruppen har övervägt en bestämmelse om att avdrag helt eller delvis ska kunna få göras om särskilda skäl föreligger. En sådan bedömning skulle göras utifrån de objektiva omständigheter som företagen kan visa föreligger i det enskilda fallet. De viktigaste aspekterna skulle i sådant fall vara att transaktionerna inte kan vidtas på ett lämpligt sätt utan intern lånefinansiering och att det visas att intressegemenskapen inte uppnår omotiverade skattefördelar. Med tanke på förslaget innehåll i övrigt skulle en sådan undantagsregel utformas mycket restriktivt.

Det finns vissa nackdelar med en sådan typ av regel. Även om det är de objektiva omständigheterna som ska bedömas går det inte att komma ifrån att en sådan möjlighet även till viss del innebär beaktande av subjektiva inslag, vilka alltid är svåra att bedöma. Även i övrigt innebär en sådan möjlighet att svåra bedömningar måste göras. Detta innebär merarbete såväl för företagen som för Skatteverket i de fall det blir aktuellt.

Samtidigt innebär en sådan möjlighet fördelar, eftersom den ger företagen möjlighet att få avdrag i sådana undantagsfall där det får anses berättigat. Den övriga regleringen kan även göras mer restriktiv utan att man behöver befara att berättigade fall träffas. En annan fördel är att hanteringsmässigt underlättar det såväl för företagen som för Skatteverket att man enkelt kan hantera fall som kan tänkas omfattas av reglerna utan att det är motiverat. Den föreslagna regleringen är av typen stopplagstiftning, som i bästa fall ska förhindra oönskade beteenden. En sådan lagstiftning innehåller regler mot kringgåenden. Om dessa inte ska bli helt innehållslösa måste de tillåtas vara inte allt för snävt avgränsade. En möjlighet att om särskilda skäl föreligger ändå medge avdrag för hela eller delar av räntorna är då en fördel. Vad gruppen har erfarit har Skatteverket även goda erfarenheter från samspelet mellan reglerna om särskilda skäl i 25 a kap. 13 § och 49 a kap. 12 § IL och övriga bestämmelser i nämnda kapitel för att förhindra handel med skalbolag.

6. Värdet och nödvändigheten av en undantagsregel beror i stor utsträckning på hur restriktivt lagen slutligen utformas. Om det skulle visa sig lämpligt att införa en sådan regel som omtalas i punkten 5 ovan är det också viktigt att den utformas så precist som möjligt. Som tidigare nämnts kan det inte uteslutas att det i några fall kan finnas viktiga företagsekonomiska motiv för en intern lånefinansiering och att någon annan lösning inte finns. Eftersom någon sådan situation inte har identifierats och med hänsyn till att frågan behöver bli allsidigt belyst först lämnar gruppen inte något förslag i denna del.

5.7 Räntebox och andra incitamentsregler

Utöver överväganden om olika sätt att begränsa rätten till ränteavdrag eller värdet därav bör övervägas om regelverket kan ändras så att företagen i stället får incitament till att ta upp ränteutgifter i Sverige. Sådana överväganden ligger dock lite vid sidan om gruppens uppdrag. Det är här värt att konstatera att Nederländerna, som nyligen infört regler om s.k. räntebox, se kapitel 4, trots detta behållit sina begränsningsregler och senare till och med skärpt dem. De begränsningsregler som gruppen föreslår kommer, enligt gruppens

bedömning, att behövas även om någon typ av incitamentsregler i framtiden kommer att införas.

5.8 Slutsatser och förslag

Promemorians förslag: En reglering införs som innebär att ränteutgifter m.m. på grund av skulder till en juridisk person inom samma intressegemenskap under vissa förutsättningar inte får dras av. Reglerna omfattar skulder som uppkommit i samband med vissa angivna transaktioner, bl.a. koncerninterna förvärv av näringsbetingade andelar.

För att säkerställa att bestämmelserna inte kringgås föreslås ett antal bestämmelser.

1. Utifrån den problemanalys gruppen gjort i kapitel 2 och de begränsningar för gruppens uppgift som redogjorts för i kapitel 1 finner gruppen att den lämpligaste lösningen är den typ som diskuterats i avsnitt 5.6.
2. De förslag till lagregler som gruppen arbetat fram har tagits in i 24 kap. 10 a – 10 b §§ IL. Förslaget utgör en principiell parallell till CFC-reglerna, men tar sikte på att begränsa avdragsrätten för vissa utgifter och inte på att vissa intäkter ska kunna beskattas.²³
3. De föreslagna reglerna är generellt tillämpliga oavsett om det gäller rent inhemska eller gränsöverskridande transaktioner och förhållanden. Reglerna har därför bedömts vara förenliga med de principer om likabehandling som EG-rätten och OECD:s modellavtal²⁴ ger uttryck för.
4. Den närmare utformningen av och motiven till regleringen framgår av författningsförslagen, författningskommentarerna och avsnitt 5.6.
5. Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på avdrag för ränteutgifter och andra utgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008. Det är avdragseffekten som reglerna tar sikte på. De förfaranden som gett upphov till utgifterna kan dock ha vidtagits innan ikraftträdandet och måste bedömas för att avgöra om avdrag ska få göras framöver. Detta innebär förvisso en praktisk olägenhet. På grund av rättvis- och konkurrensneutralitetsskäl bör dock även förfaranden som vidtagits innan

²³ I SOU 2001:11, s. 127-129, pekade utredaren på flera alternativ till CFC-regler för att motverka ränteavdragsarbitrage genom utdelning och avyttring. Bl.a. berördes möjligheten att begränsa avdragsrätten för finansieringskostnader avseende näringsbetingade andelar i utländska företag. En sådan lösning avfärdades emellertid av såväl näringspolitiska som taxeringstekniska skäl. Regeringen delade utredarens slutsats, se prop. 2003/04:10, s. 51. Det problem som då var i fokus var emellertid ett annat än i föreliggande promemoria. Då var det känt att skatteplanering gjordes genom att lån togs upp med avdragsrätt i Sverige medan kapitalet placerades och gjordes avkastningsbärande i ett bolag som beskattades lågt. CFC-reglerna tar därför sikte på att beskatta intäkten i detta lågbeskattade bolag. Den typ av skatteplanering som diskuteras i denna promemoria diskuterades aldrig i 1998 års utredningar och var inte allmänt känd då.

²⁴ Likabehandling vid ränteavdrag behandlas i artikel 24 punkten 4 i OECD:s modellavtal.

ikraftträdandet omfattas. Som redogjorts för i avsnitt 5.6.2 punkten 7, är det enligt gruppens bedömning normalt inte heller förenat med några betydande svårigheter att ta sig ur denna typ av interna låneupplägg.

6 Konsekvensanalyser

6.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna

De problem med planeringsförfaranden inom en intressegemenskap som har identifierats och som gruppen nu föreslår ska motverkas genom lagstiftning innebär idag att avdrag yrkas och medges med åtskilliga miljarder kronor. Sett på intressegemenskapsnivå fyller dessa utgifter, som gruppen bedömer det, inga eller försumbara företagsekonomiskt motiverade behov utöver att skatten för intressegemenskapen sänks. Detta innebär att den svenska bolagsskattebasen urholkas. Förslaget syftar till att upprätthålla de principer om ekonomisk dubbelbeskattning av bolagens vinster som bolagsbeskattningen vilar på. Konkret innebär förslaget att aktiebolags och ekonomiska föreningars utgifter för vissa lån från att ha varit avdragsgilla inte längre får dras av. Om förslaget inte medför ett ändrat beteende från dessa företags sida kommer, allt annat oförändrat, deras skattepliktiga inkomster att öka. En viss smärre anpassning kommer kanske att kunna ske, som förtar en liten del av effekten av förslaget. Samtidigt ska det hållas i minnet att en situation med oförändrad lagstiftning med största sannolikhet skulle medföra att fler företag skulle använda sig av denna möjlighet till skatteplanering.

De föreslagna regelförändringarna innebär att effekter av asymmetrier förhindras och utgör därmed en breddning av skattebasen. De bör därför få betydelse för storleken av de framtida inkomstskatteintäkterna från bolagssektorn. De föreslagna regelförändringarna bidrar därför, om de genomförs, till att ett offentligfinansiellt utrymme skapas som – inom ramen för ett totalt sett oförändrat skatteuttag – ger möjlighet att om så anses lämpligt sänka bolagsskattesatsen till fördel för främst den del av bolagskollektivet som idag inte använder sig av ifrågavarande typ av skatteplanering.

Sammantaget gör gruppen den bedömningen att de offentliga finanserna kommer att stärkas med i vart fall flera miljarder kronor. Eftersom alla de förfaranden som Skatteverket identifierat motverkas genom förslaget och den sammanlagda årliga avdragseffekten av dessa förfaranden av Skatteverket har bedömts motsvara 7 miljarder kronor årligen i skatt finns det skäl att anta att de offentliga finanserna kommer att stärkas med ett belopp som ligger relativt nära detta belopp.

6.2 Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget bedöms inte medföra några merkostnader för Skatteverket. Anledningen härtill är det omfattande arbete som Skatteverket redan idag lägger ner på denna typ av skatteplanering. I den mån denna typ av planering upphör kommer Skatteverket t.ex. inte längre behöva utreda att räntenivåer på koncerninterna lån och priser på koncerninterna aktieöverlåtelser är marknadsmässiga.

Förslaget bedöms inte heller ge upphov till ökade kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

6.3 Konsekvenser för företagen

Samhällsekonomiskt sett bör det råda konkurrensneutralitet mellan de olika företagsaktörerna. Denna neutralitet bör gälla mellan svenskägda och utlandsägda företag och mellan företag som använder sig av avancerad skatteplanering och sådana som av olika skäl inte använder sig av sådant. Med dagens regler kan ett företag eller en grupp av företag som ingår i en ekonomisk intressegemenskap genom skatteplanering och via olika koncernstrukturer åstadkomma att bolagsskatten blir lägre än utan en sådan planering och detta utan att transaktionerna motiverats av företagsekonomiska överväganden i övrigt. Den möjlighet som finns idag driver fram olika koncernstrukturer och transaktioner som aldrig skulle komma till stånd annars. Olika företag har olika möjlighet att planera fram detta resultat. Det kan bero på i vilket land moderbolaget ligger och hur lagreglerna i respektive land är. Det kan även bero på viljan att syssla med sådan avancerad skatteplanering. Gruppens förslag syftar till att begränsa värdet av denna skatteplanering. Förslaget innebär att skatteuttaget blir mer likvärdigt och konkurrensvillkoren för företagen emellan blir därmed mer likvärdiga. Den faktiska neutraliteten i systemet ökar.

Gruppens förslag innebär sammanfattningsvis en mer likvärdig, neutral och rättvis beskattning.

Den typ av förfaranden som förslaget omfattar torde inte vara vanligt förekommande i normalt bedriven näringsverksamhet utan skatteplaneringsinslag. Gruppen gör den bedömningen att det administrativa merarbete som kan uppstå för företagen i huvudsak bara kommer att träffa de företag som idag har använt sig av denna typ av planeringsförfaranden. För andra företag innebär det i stället mer likartade konkurrensvillkor.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

24 kap.

1 §

Paragrafen utökas med en hänvisning till bestämmelserna i 10 a – 10 b §§.

10 a §

Bestämmelsen motiveras i avsnitt 5.6.3.

10 b §

Första stycket. Av allmänna bevisbörderegler följer att det är den skattskyldige som har att visa att förutsättningarna för att ett avdrag ska medges föreligger. Det är således den som yrkar avdrag som måste visa att förutsättningarna i 10 b § föreligger för att avdrag ska medges.

Andra utgifter är t.ex. utgifter för att någon inom intressegemenskapen ska gå i borgen för lånet. Även t.ex. skillnaden mellan underkurs och nominellt värde på ett lån som löper utan ränta omfattas av bestämmelsen.

Första stycket första punkten. Genom att endast förvärv av egendom från ett företag som redan ingår i intressegemenskapen omfattas utesluts externa förvärv.

Genom att begreppen delägarrätt och fordringsrätt används omfattas all egendom som behandlas så enligt 48 kap. 2-4 §§. Genom tillägget ”och oavsett om tillgången är en lagertillgång eller inte” tydliggörs att denna typ av egendom omfattas även om den utgör lager.

Första stycket andra punkten. Bestämmelsen motiveras i avsnitt 5.6.2. Syftet med bestämmelsen är att interna lån inte ska tas för att möjliggöra utdelning. Punkten omfattar inte bara utdelning som beslutas på bolagsstämman utan även s.k. förtäckt utdelning i alla former.

Första stycket tredje punkten. Bestämmelsen motiveras i avsnitt 5.6.2. Syftet med bestämmelsen är att interna lån inte ska tas för att möjliggöra att ett företag i intressegemenskapen ska tillföras kapital som används på visst sätt. Bestämmelsen omfattar alla kapitaltillskott, bl.a. villkorliga och ovillkorliga aktieägartillskott och kapital som tillförts vid nyemission.

Andra stycket. Bestämmelsen motiveras i avsnitt 5.6.2 punkten 4 A. Regleringen omfattar utgifter avseende skulder till ett utomstående företag. Alla kriterier i första stycket måste vara uppfyllda utom att skulden är till ett utomstående företag i stället för till ett företag som ingår i intressegemenskapen. Avdragsrätten för utgifter avseende sådana skulder till utomstående företag kan begränsas bara till den del skulden motsvaras av en fordran som ett företag i intressegemenskapen har på det utomstående företaget (eller på ett företag i det utomstående företags intressegemenskap).

Tredje stycket. Bestämmelsen motiveras i avsnitt 5.6.2 punkten 4 B. Ett kriterium för att regleringen i paragrafens första stycke ska vara tillämplig är att skulden är till ett företag som ingår i intressegemenskapen. Om alla kriterier i första stycket är uppfyllda utom att skulden i stället är till ett utomstående företag är första stycket således inte tillämpligt. Regleringen i

tredje stycket innebär att bestämmelserna i första stycket också ska tillämpas såvitt avser en skuld till ett företag i intressegemenskapen som ersatt hela eller delar av skulden till det utomstående företaget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelsen motiveras i avsnitt 5.8.